

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Concept-Jaarverslag 2023

IPO-bureau

2023 in vogelvlucht

Als er voor het IPO een ‘thema van het jaar 2023’ gekozen zou moeten worden, dan zou ‘verkiezingen’ een goede kans maken. In maart 2023 waren er, gepland en voorzien, verkiezingen voor Provinciale Staten. In de Staten leidde deze verkiezingen op veel plaatsen tot een forse verkleuring van het politieke landschap. Rond de zomer werd langzaamaan duidelijk hoe de samenstelling van de nieuwe Algemene Vergadering (AV) van het IPO zou worden. Ook zijn in die periode de nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten in de provincies van start gegaan. In het afgelopen najaar is door de nieuwe AV het nieuwe IPO-bestuur formeel benoemd en van start gegaan.

In 2023 zijn we ook geconfronteerd met verkiezingen voor de Tweede Kamer. Direct na de val van het kabinet hebben we als IPO samen met onze collega-koepelorganisaties VNG en Unie van Waterschappen een oproep aan de Eerste en Tweede Kamer gedaan om stilstand van het land te voorkomen. Er lagen en liggen immers vele urgente maatschappelijke opgaven ook op ons provinciale bord. In november 2023 verschoot ook landelijk de politieke kleur van onze volksvertegenwoordiging. Wat dit voor de beleidskeuzes van een nieuw kabinet voor gevolg gaat hebben is vooralsnog afwachten.

In het politiek bewogen jaar 2023 keek het nieuwe IPO-bestuur vooruit naar de komende bestuursperiode. Er is een voortvarende start gemaakt met het IPO-bestuursprogramma; een meerjarig, richtinggevend koersdocument voor de ambities en inzet van de vereniging IPO voor de bestuursperiode 2023 – 2027.

Ondanks verkiezingen en bestuurlijke wisselingen werd er door IPO ook in 2023 ingezet op het werken aan oplossingen voor de grote maatschappelijke vraagstukken waar de provincies voor staan. Na jarenlange voorbereidingen is in 2023 het definitieve besluit gevallen om per 1 januari 2024 de Omgevingswet daadwerkelijk in te voeren. Een belangrijke mijlpaal voor ons als provincies en een nieuwe fase voor de gezamenlijke provinciale inzet via het IPO-bureau en BIJ12.

De provincies hebben ook in 2023 een grote inzet gepleegd op het terrein van landbouw en natuur. Aan de hoofdtafel zijn bij de onderhandelingen over het landbouwakkoord de provinciale standpunten en belangen naar voren gebracht. Zoals bekend heeft de inzet van vele partners uiteindelijk niet geleid tot een akkoord. Aan de formerende partijen in Den Haag hebben we eind 2023 als IPO de propositie Landelijk Gebied aangeboden; een aanbod om samen een succes te maken van de gebiedsaanpak in het landelijk gebied. Want de opgaven blijven groot en urgent en de provincies willen samen met partners blijven werken aan oplossingen.

Een ander dossier dat in 2023 volop aandacht heeft gevraagd is die van de provinciale financiële situatie. Ondanks onze uitgebreide inzet, samen met onder andere de VNG, richting het kabinet en de Kamer zijn we in dit dossier in 2023 nog niet gekomen tot voor provincies werkbare en structurele oplossingen. We zullen onze inzet gezamenlijk en vasthoudend richting de nieuwe Tweede Kamer en (straks) het nieuwe kabinet continueren.

Naast landbouw, natuur en financiën hadden ook vele andere gezamenlijke dossiers in 2023 de aandacht van het IPO-bureau en BIJ12. Met het bedrijfsleven, kennisinstellingen, medeoverheden en andere organisaties sloten we het Kennis- en Innovatieconvenant 2024-2027. Om ons te beschermen tegen cyberaanvallen hebben we als provincies en IPO een voorgenomen besluit genomen ons aan te sluiten bij het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). In 2023 hebben we met partners aanvullende CAO-afspraken gemaakt voor de periode 2022-2023 en we hebben eind 2023 een

nieuwe Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) samengesteld. Deze BOD onderhandelt met de bonden over een nieuwe CAO voor de provinciale sector.

Het IPO-bestuur heeft bij de start van de nieuwe bestuursperiode in 2023 besloten tot een groot aantal maatregelen die de slagvaardigheid van onze inzet richting de Haagse en Europese bestuurders en politiek verder kan en moet vergroten. Onder de titel 'Naar meer Slagvaardigheid' is hiermee in 2023 een start gemaakt. We zetten naast belangenbehartiging en lobby met elkaar, onder leiding van de in 2023 gestarte nieuwe algemeen directeur van de vereniging, ook versterkt in op onderlinge kennisdeling. De kennismakingsronde van het IPO langs alle nieuwe Provinciale Staten en de versterkte samenwerking met Statenlid.nu – denk bijvoorbeeld aan de gezamenlijke webinars – zijn hier in 2023 de mooie eerste voorbeelden van.

Rekeningresultaat 2023

Het rekeningresultaat 2023 komt uit op € 2,5 miljoen (voordelig). Dit bedrag is het verschil tussen de Begroting 2023 na wijziging en de realisatie in de Rekening 2023. In de tabel hierna zijn de verschillen per programma weergegeven. De verschillen zijn toegelicht bij de betreffende programma's.

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
1. ROWW	4.480.034	4.136.223	5.535.973	4.889.998	645.976
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.364.730	2.838.732	2.738.732	2.422.182	316.550
3. Vitaal Platteland	7.720.860	3.710.246	3.635.246	3.281.541	353.705
4. Mobiliteit	3.390.569	3.362.166	3.362.166	3.224.387	137.778
5. Regionale Economie	919.010	967.103	1.087.103	1.010.849	76.254
6. Cultuur	184.023	200.602	200.602	182.376	18.227
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	3.199.181	3.507.919	3.377.919	3.112.873	265.046
8. Werkgeverszaken	937.965	966.385	926.385	780.393	145.992
9. Digitalisering	2.593.726	2.815.142	3.327.942	2.873.556	454.386
10. Overig	6.859.877	6.924.991	6.886.991	6.809.903	77.088
Totaal	32.649.974	29.429.509	31.079.059	28.588.058	2.491.001

Van het overschot 2023 ad € 2,5 miljoen schuift € 0,8 miljoen door naar 2024. Het gaat hierbij om een gebruikelijke werkwijze bij meerjarige projecten met een specifiek doel. We besteden de € 0,8 miljoen aan de volgende meerjarige projecten:

- Implementatie Omgevingswet (1.4) € 0,52 miljoen
- Kennisplatform afval of niet (2.1) € 0,02 miljoen
- Digitalisering (9.1) € 0,23 miljoen.

Mocht na afronding van deze projecten sprake zijn van restantmiddelen, dan restitueren wij deze naar de provincies.

Als we rekening houden met de doorgeschoven middelen, dan resteert € 1,71 miljoen.

Toelichting verschil € 2,5 mln.

In de tabel hierna zijn de verschillen groter dan € 50.000 weergegeven tussen de begroting na wijziging en de rekening die het verschil van € 2,5 miljoen verklaren.

Onderwerp (beleidsopgave)	Vershil	Toelichting
1. Personeel- en apparaatslasten (toer. aan beleidsopgaven)	1.356.000	Vacatures (€ 0,90 mln) en te hoge normbedragen (0,46 mln)
2. Programma implementatie Omgevingswet (1.4)	522.000	Vooruitontvangen middelen die doorschuiven naar 2024
3. Digitalisering - Gesubsidieerde activiteiten (9.1 & 9.2)	233.000	Lagere subsidie (€ 2,1 ton) en lagere uitgave (€ 4,4 ton)
4. Werkbudget (10.1)	77.000	Niet aangewend werkbudget
5. Netwerkorganisatie (7.5)	63.000	Door verkiezingen andere invulling van bijeenkomsten
6. CAO (8.1)	62.000	Late start CAO-onderhandelingen
7. Digitalisering - Programmalijnen (9.1, 9.2 & 9.3)	53.000	Diverse kleine onderuitputtingen
8. Overige kleine verschillen (< € 50.000)	125.000	
Totaal verschil	2.491.000	

Toelichting verschil per beleidsopgave

De in de tabel hierboven aangegeven verschillen worden m.b.t. de programmalasten en programmabaten toegelicht bij de betreffende beleidsopgave voor zover deze € 50.000 of hoger zijn. De verschillen m.b.t. de directe personeelslasten en de overige apparaatslasten werken als gevolg van de toerekensystematiek door in alle beleidsopgaven. Daarbij wordt qua toelichting volstaan met de hierboven (zie 1.) gegeven toelichting, omdat anders bij iedere beleidsopgave dezelfde tekst zou komen te staan.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	8
1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen	9
1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	9
1.2. Water	9
1.3. Wonen	10
1.4. Implementatie Omgevingswet/Interprovinciale coördinatie DSO	11
1.5. Beheerbijdrage Digitaal Stelsel Omgevingswet	12
1.6. Nederlands Hydrologisch Instrumentarium	13
Financiën hele programma	14
2. Milieu, energie en Klimaat	15
2.1. Gezonde leefomgeving	15
2.2. Circulaire Economie	15
2.3. Klimaat en Energie	15
2.4. Omgevingsveiligheid	16
2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet	17
2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal	18
2.7. Coördinatie uitvoering Klimaatakkoord/Beleidsprogramma	18
2.9. Regionale Energie Strategie 2.0	19
2.11. Industrie en bedrijventerreinen	20
2.12. Warmtetransitie	20
2.13. Energie-infrastructuur	21
Financiën hele programma	22
3. Vitaal platteland	23
3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	23
3.2. Duurzame Landbouw	23
3.3. Klimaatakkoord landbouwgebruik	24
3.4. Programma Natuur	25
3.5. Natuurwetgeving	26
3.6. Faunabeheer	26
3.7. Natuurbeleid	27
3.8. EU-Biodiversiteit en Natura2000	27
3.9. Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)	28
Financiën hele programma	30
4. Mobiliteit	31

4.1. Duurzame Mobiliteit	31
4.2. Openbaar vervoer	32
4.3. Verkeersveiligheid.....	32
4.4. Fiets	33
4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer.....	34
4.6. Goederenvervoer & Logistiek	34
Financiën hele programma	35
5. Regionale economie	36
5.1. Agenda Samenhangend Investeren	36
5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital.....	36
5.3. Circulaire economie	37
5.4. Europees regionaal beleid.....	38
5.5. Digitalisering Regionale Economie	38
5.7. Ruimtelijke economie	39
Financiën hele programma	40
6. Cultuur en erfgoed	41
6.1. Cultuur	41
6.2. Erfgoed	41
6.3. Cultuureducatie	42
6.4. Bibliotheekstelsel en innovatie	43
Financiën hele programma	45
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	46
7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten	46
7.2. Provinciale rol in de ruimte.....	46
7.4. Financiële verhoudingen.....	47
7.5. Vitale vereniging	48
7.6. Europa	48
Financiën hele programma	50
8. Werkgeverszaken.....	51
8.1. CAO	51
8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers.....	51
8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap	52
Financiën hele programma	53
9. Digitalisering	54
9.1. Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)	54
9.2. Activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12.....	56

9.3. Belangenbehartiging digitalisering.....	58
Financiën hele programma	59
10. Overig	60
10.1. Werkbudget budget voor nieuw beleid	60
10.2. Stelpost L&P-compensatie	60
10.3. Compensatie Zeeland	61
Financiën hele programma	62
Bijlage 1. Verantwoordingssystematiek	63
Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave	65
Bijlage 3. Bijdrage per provincie.....	66
Bijlage 4. Afkortingenlijst	67

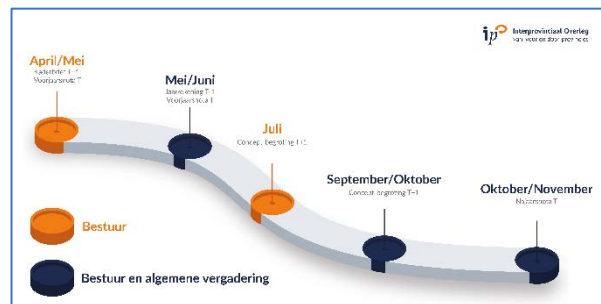
Leeswijzer

Doelstelling jaarverslag

Het jaarverslag is een belangrijk instrument voor de Algemene Vergadering (AV). Hierin legt het IPO-bestuur verantwoording af over de gerealiseerde output en de inzet van de financiële middelen die het IPO ter beschikking stond. Het jaarverslag is daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de AV.

Plaats jaarverslag in de planning en control cyclus

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over de uitvoering van de in de begroting opgenomen beleidsopgaven, resultaten en kosten. De Begroting 2023 is op 8 november 2022 door de Algemene Vergadering vastgesteld. Gedurende 2023 hebben we via de Voorjaarsnota en de Najaarsnota gerapporteerd over de voortgang en bijstelling van de begroting.

Structuur jaarverslag

Evenals bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota 2023 is de rapportage op beleidsopgaven ingericht volgens de zogenaamde stoplichtensystematiek waarbij groene, oranje en rode bolletjes aangeven of de doelstellingen zijn gehaald, niet helemaal zijn gehaald, of helemaal niet zijn gehaald. Dat betreft dan zowel Inhoud als Geld. Bij een oranje of rood stoplicht is een toelichting gegeven op de afwijking.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
Geen afwijkingen in prestatie, planning of middelen toereikend/over
- Oranje
 - Prestatie is niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
 - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
 - Middelen dreigen tekort te komen
- Rood
 - Prestatie is niet of nauwelijks behaald of
 - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
 - Middelen vertonen te kort.

Bijlagen

- De verantwoordingssystematiek voor de lastentoerekening, zoals gehanteerd bij het opstellen van de Begroting 2023, is opgenomen in bijlage 1.
- Bij iedere beleidsopgave geven we inzicht in de primitieve begroting 2023, de Begroting 2023 na wijziging, de Rekening 2023 en het verschil. Ter vergelijking is ook een kolom Rekening t-1 toegevoegd. In bijlage 2 is een totaalbeeld opgenomen van de lasten per beleidsopgave.
- In bijlage 3 geven we inzicht in de geraamde en werkelijke lasten voor de provincies, inclusief de restitutie.

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangenbehartiging op de invulling van de juiste condities t.b.v. provincies om te komen tot provinciaal ruimtelijk arrangement per 1 juli 2023 en wederkerige afspraken per oktober 2023.		
2. Ondersteunen/belangenbehartiging t.b.v. van provincies om te komen tot een provinciaal MIEK in voorjaar 2023.		
3. Ondersteunen/belangenbehartiging t.b.v. van provincies om te komen tot gebiedsprogramma's als uitwerking van NPLG per 1 juli 2023.		
4. Inhoudelijk bijdragen aan de NOVEX, zodat deze de provinciale uitvoeringskracht versterkt.		
5. Bewaken dat rijksnormering (oa klimaatadaptatie, woningbouw etc.) de beleidsruimte van provincies versterkt door in te zetten dat eventuele rijksinstructieregels provincies voldoende afwegingsruimte geven richting gemeenten.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	138.304	122.792	122.792	107.419	15.373
Overige apparaatslasten	73.323	57.750	57.750	56.719	1.031
Totaal	211.627	180.542	180.542	164.138	16.404

1.2. Water

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan regionale waterkeringen ontwikkelprogramma en aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) die kennis genereren voor de wettelijke taakuitoefening van provincies inzake waterbeleid.		
2. Invulling geven aan bestuurlijke afspraken rondom Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		
3. Belangen behartigen in het kader van klimaatruimtelijke adaptie via de Samenwerkingsagenda 2030 voor o.a. de gebouwde omgeving, natuur en landbouw, een robuust watersysteem en vitaal en kwetsbaar.		

Output 2023	Inhoud	Geld
4. Samen met de relevante medeoverheden wordt een tussenevaluatie opgezet (in 2024) halverwege de laatste planperiode van de KRW (2022-2027). In 2027 wordt beoogd te hebben voldaan aan de eisen van de KRW.		
5. Belangen behartigen in - en bijdragen aan - het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) , waar het de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen en Bodem en water sturend in dit programma betreft.		
6. Belangen behartigen vanuit IPO position paper grondwater in het kader van en kennisontwikkeling/deling via de Studiegroep Grondwater rond grondwaterkwantiteit, -kwaliteit en de afstemming tussen drinkwater en warmtetransitie. En belangen behartigen in de Implementatie- en Uitvoeringsagenda Drinkwater van Rijk, IPO, UvW, VNG en VEWIN.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	839.550	587.426	625.426	657.851	-32.425
Directe personeelslasten	384.845	436.594	436.594	381.935	54.658
Overige apparaatslasten	204.030	205.334	205.334	201.667	3.667
Totaal	1.428.424	1.229.353	1.267.353	1.241.454	25.900

1.3. Wonen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangenbehartiging op de invulling van de juiste condities t.b.v. provincies om te komen tot realisatie van de wederkerige afspraken inzake woningbouw.		
2. Inzet om de monitor over woningbouwopgave af te ronden.		
3. Belangenbehartiging om de juiste financiële condities te creëren t.a.v. onrendabele publieke toppen in woningbouw, bereikbaarheid etc.		
4. Belangenbehartiging om voor provincies voldoende wettelijk instrumentarium en bevoegdheden te verkrijgen in de Wet versterking regie huisvesting.		
5. Belangenbehartiging voor klimaatadaptatie en natuurinclusief gebouwde omgeving met bijbehorende maatlat en handreiking.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	48.400	0	0	29.125	-29.125
Programmabaten	0	0	0	-29.125	29.125
Directe personeelslasten	264.581	300.158	300.158	262.581	37.578
Overige apparaatslasten	140.270	141.167	141.167	138.646	2.521
Totaal	453.251	441.325	441.325	401.227	40.098

1.4. Implementatie Omgevingswet/Interprovinciale coördinatie DSO

Output 2023	Inhoud	Geld
Implementatie De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2024 in werking. Maar ook na deze datum zal het nodig zijn als provincies gezamenlijk op te trekken om volgens de Omgevingswet te gaan werken. Tegelijkertijd zullen rond de inwerkingtreding van de Omgevingswet de programmeerteams implementatie Omgevingswet van de individuele provincies verdwijnen en opgaan in de lijn. Het IPO-programmateam Implementatie Omgevingswet zal tot 1 april 2023 aanblijven om onderstaande taken over te dragen aan de (nog te werven) medewerkers die zich gaan bezighouden met de interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet (zie hierna) of de beleidsinhoudelijke programmalijnen binnen het IPO:		
1. periodiek overleg met provinciale programmamanagers (of hun opvolgers) en overleggen met verschillende inhoudelijk betrokkenen vanuit provincies om knelpunten te signaleren en voortgang te monitoren;		
2. te fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform voor zowel provincies als het gezamenlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet;		
3. deelname Programmaraad, Opdrachtgeversberaad, interbestuurlijke afstemming om provinciale vraag in te brengen, aanbod terug te leggen bij provincies en provinciale belangen te behartigen;		
4. het waar nodig aanbieden van ondersteuningsproducten specifiek voor provincies om hun implementatieopgave ook na inwerkingtreding te ondersteunen.		
Interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet 5. Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben de gezamenlijke provincies een blijvende rol in de organisatie van het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV). Als gebruiker én als medeopdrachtgever en -financier, samen met het Rijk, de gemeenten en de waterschappen. Het IPO zal de interprovinciale inbreng voor beheer en doorontwikkeling van het DSO-LV gaan coördineren. In 2023 zal de interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet conform dit voorstel worden ingericht.		
		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	1.159.392	102.000	1.563.750	1.042.010	521.740
Programmabaten	-500.000	0	0	0	0
Directe personeelslasten	30.066	136.436	136.436	119.355	17.081
Overige apparaatslasten	15.940	64.167	64.167	63.021	1.146
Totaal	705.398	302.602	1.764.352	1.224.386	539.966

Toelichting

Ad 5. Interprovinciale coördinatie DSO

Eind 2023 is het voorstel voor de inrichting van de interprovinciale coördinatie Omgevingswet vastgesteld in het managementteam van het IPO. De scope van de opdracht is verbreed en betreft niet alleen DSO, maar de coördinatie op de Omgevingswet in brede zin. Dit past wel binnen de financiële kaders die het IPO-bestuur heeft vastgesteld. De coördinatie Omgevingswet wordt door het IPO-bureau en BIJ12 gezamenlijk ingevuld. Begin 2024 wordt gestart met de werving van medewerkers. Daarmee is de invulling van de coördinatie met ongeveer een half jaar vertraagd. Dit wordt opgevangen doordat het huidige programmteam tot 1 juli 2024 in functie blijft en daarom worden, in lijn met voorgaande jaren, de resterende middelen van 2023 overgeheveld naar 2024.

Na afloop van het programma (verwachting medio 2024) zullen de resterende gelden, conform afspraak, worden gerestitueerd naar de provincies (via de jaarrekening 2024).

1.5. Beheerbijdrage Digitaal Stelsel Omgevingswet

Output 2023	Inhoud	Geld
1. In het bestuursakkoord Omgevingswet uit 2015 en het Financieel Akkoord uit 2016 is afgesproken dat de koepels verantwoordelijk zijn voor het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). De onderdelen die het programma DSO heeft opgeleverd worden in opdracht van de koepels beheerd en de provincies dragen hier jaarlijks € 1,6 mln. (prijspeil 2020; excl. Indexatie) aan bij.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	1.681.334	1.750.000	1.750.000	1.727.709	22.291
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	1.681.334	1.750.000	1.750.000	1.727.709	22.291

1.6. Nederlands Hydrologisch Instrumentarium

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. Het IPO-bestuur heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst.		
2. Het beheer van deze voorziening is ondergebracht bij IPO-BIJ12 en er wordt nader onderzocht wat hiervoor benodigd is. <i>NB. Het betreft hier geen beheer maar vertegenwoordiging in de stuurgroep door IPO-BIJ12.</i>		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	232.400	132.400	131.083	1.317
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	0	232.400	132.400	131.083	1.317

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	211.627	180.542	180.542	164.138	16.404
1.2 Water	1.428.424	1.229.353	1.267.353	1.241.454	25.900
1.3 Wonen	453.251	441.325	441.325	401.227	40.098
1.4 Impl. Omgevingswet	705.398	302.602	1.764.352	1.224.386	539.966
1.5 DSO	1.681.334	1.750.000	1.750.000	1.727.709	22.291
1.6 NHI	0	232.400	132.400	131.083	1.317
Totaal lasten programma 1	4.480.034	4.136.223	5.535.973	4.889.998	645.976

2. Milieu, energie en Klimaat

2.1. Gezonde leefomgeving

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Borgen van de doorwerking van de handreiking voor geur en de handreiking voor geluid.		
2. Doorontwikkelen van een integratiekader voor de provinciale opgaven voor gezonde leefomgeving.		
3. Kennis uitwisselen rondom Schone Lucht Akkoord (SLA) en doorwerking in provinciale omgevingsvisies.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	80.776	0	0	0	0
Programmabaten	0	0	0	-25.000	25.000
Directe personeelslasten	91.401	103.691	103.691	90.710	12.981
Overige apparaatslasten	48.457	48.767	48.767	47.896	871
Totaal	220.634	152.458	152.458	113.606	38.852

2.2. Circulaire Economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging/lobbyen en bijdragen aan het opzetten en uitvoeren van een landelijk programma van Rijk en decentrale overheden van een intercompartimentale aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), waaronder PFAS ('ZZS-pact').		
2. Advies geven aan het Rijk over de rol van provincies als bevoegd gezag ten aanzien van de informatie- en minimalisatieplicht inzake ZZS.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	80.843	0	0	0	0
Directe personeelslasten	91.401	38.202	38.202	33.419	4.783
Overige apparaatslasten	48.457	17.967	17.967	17.646	321
Totaal	220.701	56.169	56.169	51.065	5.103

2.3. Klimaat en Energie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Goede afhechting wijzigingswetgeving, waaronder verbreding energiebesparingsplicht bedrijven, normering werkgerelateerde mobiliteit, opvolging Meerjarenaafpraak energie-efficiëntie- (MJA3/MEE) convenanten en koolstofdioxide- (CO2) heffing industrie.		

Output 2023	Inhoud	Geld
2. Kennis opbouwen relatie Omgevingswet – VTH-taken – Klimaatakkoord.		
3. Opstellen van een analyse over uitvoerbaarheid/betaalbaarheid van nieuwe regelgeving op het terrein van klimaat en energie in relatie tot MTH.		
4. Verkenning ontwikkeling klimaatinstallaties (waterstof, Carbon Capture Utilization/Storage (CCU/CCS), etc.) en benodigd VTH-instrumentarium.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	5.000	0	0	0	0
Directe personeelslasten	91.401	103.691	103.691	90.710	12.981
Overige apparaatslasten	48.457	48.767	48.767	47.896	871
Totaal	144.858	152.458	152.458	138.606	13.852

Toelichting

Ad 4. Verkenning ontwikkeling klimaatinstallaties

De actie is uitgelegd als de IPO belangenbehartiging en lobbyinzet op het vervoer van gevaarlijke stoffen (zoals ammoniak i.v.m. de waterstoftransitie). De opdracht is (her)bevestigd in bestuurlijke opdracht “vervoer gevaarlijke stoffen” van de BAC RL.

2.4. Omgevingsveiligheid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Uitvoeren van de IPO-meerjarenagenda voor de zes Brzo (Besluit risico's zware ongevallen) -omgevingsdiensten gericht op de verbetering van de uitvoeringspraktijk ten aanzien van majeure risicovolle bedrijven en risicorelevante bedrijven.		
2. Uitvoeren gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten.		
3. In het kader van de Omgevingswet bijdragen aan een uitvoerbare invulling van de Modernisering Omgevingsveiligheid voor zogenoemde aandachtsgebieden en het Register Externe Veiligheid (REV).		
4. Integreren van de informatieproducten Externe Veiligheid en de Risicokaart in één interbestuurlijk afgestemde informatievoorziening Omgevingsveiligheid.		
5. Verder professionaliseren van de samenwerking van de Brzo-toezichthouders in het samenwerkingsverband BRZO+ en borgen van adequate Rijksfinanciering, in het kader van het convenant BRZO+.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	99.819	75.040	75.040	65.645	9.394
Overige apparaatslasten	52.920	35.292	35.292	34.662	630
Totaal	152.739	110.331	110.331	100.307	10.025

2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Vullen van de instrumentenkoffer met operationele instrumenten, waaronder uitwerking bestuurlijke boete en handreiking financiële zekerheidsstelling waarvoor IPO heeft gelobbyd. Met name uitwerking van het instrument financiële zekerheidsstelling vergt vanwege complexe regelgeving veel inzet.		
2. Bijdragen aan de uitwerking van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (uitwerking adviescommissie Van Aartsen), waarvoor door de gezamenlijke provincies commitment is uitgesproken hier stevig op in te zetten gezien het belang voor de rol en positie van de provincies, zodat dit in lijn is met de provinciale visie op een robuust en toekomstbestendig stelsel: trekker van de pijler onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving en leveren van input aan de andere pijlers.		
3. Borgen dat de aanbevelingen van de projecten waarvoor IPO-trekker was in het kader van de Uitvoeringsagenda VTH/aanpak Milieucriminaliteit worden uitgewerkt via het interbestuurlijk programma: professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8), onafhankelijkheid en implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS; verbinding tussen bestuurs- en strafrecht).		
4. Onderzoeken op welke wijze de effecten van inzet en beleid meetbaar kunnen worden gemaakt voor het sturen op outcome voor het VTH-beleid.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	23.586	201.400	101.400	70.843	30.557
Directe personeelslasten	223.691	253.770	253.770	222.000	31.770
Overige apparaatslasten	118.592	119.350	119.350	117.219	2.131
Totaal	365.869	574.520	474.520	410.062	64.459

2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal

Output 2023	Inhoud	Geld
IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Gericht op kwaliteit en slagkracht van provincies op het gebied van toezicht en handhaving.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	23.366	21.037	21.037	0	21.037
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	23.366	21.037	21.037	0	21.037

Toelichting

In 2023 hebben provincies niet geparticipeerd in opdrachten binnen IMPEL.

2.7. Coördinatie uitvoering Klimaatakkoord/Beleidsprogramma

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Coördinatie van de uitvoering bestuurlijke afspraken naar aanleiding van Beleidsprogramma (mei/juni 2022); verwerken voortschrijdende inzichten en organiseren randvoorwaarden.		
2. Blijvend monitoren en in gesprek over voldoende uitvoeringslasten en investeringsmiddelen.		
3. Signaleren, adviseren en standpunt bepalen in AAC en BAC en uitvoeren belangbehartiging via consultaties, position papers, webinars etc.		
4. Organiseren van afgestemde lobby en communicatie-activiteiten met provincies, ook ten aanzien van EU-voorstellen zoals Fitfor55 en Repower EU.		
5. Organiseren van kennisvergaring en -deling rondom innovaties.		
6. Onderhouden samenwerking met ministeries, VNG, Unie van Waterschappen (UvW) en andere partners verbonden aan het Klimaatakkoord/Beleidsprogramma.		
7. Organiseren wisselwerking met andere ruimtelijke transitie.		
8. Doorontwikkeling data en monitoring.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	210.462	238.762	238.762	208.871	29.891
Overige apparaatslasten	111.579	112.292	112.292	110.287	2.005
Totaal	322.041	351.054	351.054	319.158	31.896

2.9. Regionale Energie Strategie 2.0

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan het halen van de ambities om via de regionale energiestrategieën (RES'en) 35 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en als belangenbehartiger knelpunten en kansen inbrengen namens de provincies als liaison, in het Interbestuurlijk Managementteam en het Opdrachtgevend Beraad.		
2. Herijking RES-ambitie (najaar 2022) laten landen, werkzaamheden afhankelijk van uitkomsten proces.		
3. Bijdragen aan en analyseren van RES-monitor en provincies adviseren omtrent de uitkomsten.		
4. Agenderen casuïstiek bij betrokken ministeries en koepels, gericht op invulling afspraak uit RES'en.		
5. Adviseren over diverse randvoorwaarden, zoals netaansluiting/ netcongestie, planmer, nieuwe milieunormen wind, ondersteuning vanwege Nevele-uitspraak, voorkeursvolgorde zon, SDE, kwaliteitsbudget, versnelling vergunningsprocedures, ruimtelijke inbedding/ruimtelijke puzzel.		
6. Bijdragen aan het kennisnetwerk Shine en Blow waarvoor tevens facilitering door RVO op kosten van IPO.		
7. Voorbereiden uitvoeringstafel elektriciteit.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	40.560	40.560	34.633	5.927
Directe personeelslasten	168.370	341.089	341.089	298.387	42.702
Overige apparaatslasten	89.263	160.417	160.417	157.553	2.864
Totaal	257.633	542.066	542.066	490.573	51.493

2.11. Industrie en bedrijventerreinen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de invulling van een nationaal waterstofprogramma.		
2. Ondersteunen en adviseren provincies bij uitvoering van de clusters energiestrategie (CES'en) en relatie met zesde cluster en daarbij zorgen dat CES-kaders aansluiten bij provinciale wensen/behoefte		
3. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de PIDI/MIEK richting het jaarlijks beslismoment investeringen energie-infrastructuur (in eerste hand gericht op industrie).		
4. Organiseren afstemming omtrent offshore windparken over aanlandlocaties en transport op land van energie.		
5. Behartigen belangen als bevoegd gezag omtrent CO2-heffing en volgen van de uitwerking van de normering van de CO2.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.132	181.459	181.459	158.742	22.717
Overige apparaatslasten	31.880	85.342	85.342	83.818	1.524
Totaal	92.012	266.801	266.801	242.560	24.241

2.12. Warmtetransitie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger standpunten inbrengen bij de totstandkoming van de warmtewet, waarbij oog is voor de betaalbaarheid van de warmte/energietransitie.		
2. Landelijk ondersteunen, adviseren en organiseren randvoorwaarden voor de implementatie van de Warmtewet.		
3. Invullen van liaison-rol in het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (daarbij landelijk ondersteunen, adviseren en organiseren randvoorwaarden).		
4. Landelijk ondersteunen en adviseren ten aanzien van verduurzaming maatschappelijk en bedrijfsmatig vastgoed.		
5. Standpuntbepaling en advisering over groen gas en ondersteunen van eventuele provinciale rol bij de implementatie/ruimtelijke inpassing.		
6. Voorbereiden uitvoeringstafel gebouwde omgeving.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	120.264	306.980	306.980	268.548	38.432
Overige apparaatslasten	63.759	144.375	144.375	141.797	2.578
Totaal	184.023	451.355	451.355	410.346	41.010

2.13. Energie-infrastructuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Landelijk ondersteunen en organiseren randvoorwaarden voor de per provincie op te stellen MIEK-en.		
2. Invulling geven aan een landelijke, interbestuurlijke cockpit waarin regie wordt gevoerd op alle korte en lange termijn activiteiten.		
3. Inbreng leveren in diverse beleidsontwikkelingen en kamerbrieven ten aanzien van energieinfrastructuur, waaronder het landelijk Programma Energie Hoofdstructuur.		
4. Uitwisseling organiseren met andere ruimtelijke transitie (vroegtijdig inzicht in en programmeren van energiebehoefte; in beeld brengen en landelijke acties met betrekking tot het versnellen vergunningverlening en ruimtelijke procedures; ruimteclaim energie-infra).		
5. Voorbereiden uitvoeringstafel elektriciteit.		
6. Het nemen van een regierol binnen de uitvoering van het LAN door het trekken van en deelnemen aan verschillende werksporen en werkgroepen.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.211	109.148	109.148	95.484	13.665
Overige apparaatslasten	51.007	51.333	51.333	50.417	917
Totaal	147.219	160.482	160.482	145.901	14.581

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
2.1 Gezondheid	220.634	152.458	152.458	113.606	38.852
2.2 Circulaire Economie	220.701	56.169	56.169	51.065	5.103
2.3 Klimaat en Energie	144.858	152.458	152.458	138.606	13.852
2.4 Omgevingsveiligheid	152.739	110.331	110.331	100.307	10.025
2.5 VTH-stelsel en OW	365.869	574.520	474.520	410.062	64.459
2.6 Abonnementen/VTH	23.366	21.037	21.037	0	21.037
2.7 Coördinatie	322.041	351.054	351.054	319.158	31.896
2.8 Vervallen vanaf 2023	141.624	0	0	0	0
2.9 RES 2.0	257.633	542.066	542.066	490.573	51.493
2.10 Vervallen vanaf 2023	92.012	0	0	0	0
2.11 Industrie en bedr.terreinen	92.012	266.801	266.801	242.560	24.241
2.12 Warmtetransitie	184.023	451.355	451.355	410.346	41.010
2.13 Energie-infrastructuur	147.219	160.482	160.482	145.901	14.581
Totaal lasten programma 2	2.364.730	2.838.732	2.738.732	2.422.182	316.550

3. Vitaal platteland

3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen proces van de implementatie van het GLB-NSP in de provincies, en de voorbereiding van het gezamenlijk programmeren vanaf 2023, door het organiseren van het netwerk van provinciale betrokkenen.		
2. Bewaken van de voortgang van de bestuurlijke afspraken die in 2022 zijn gemaakt over het GLB.		
3. Nadere concretisering van GLB agenderen in en uitwerken met betrokken AAC-werkgroepen.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	30.420	0	0	0	0
Directe personeelslasten	336.739	109.148	109.148	95.484	13.665
Overige apparaatslasten	178.526	51.333	51.333	50.417	917
Totaal	545.685	160.482	160.482	145.901	14.581

3.2. Duurzame Landbouw

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Behartigen belangen bij realisatie perspectief landbouw van LNV en afstemmen beleidsontwikkelingen met andere beleidsopgaven zoals stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord.		
2. Behartiging belangen provincies bij inbrengen van dossier duurzame landbouwdossier perspectief landbouw in het NPLG en in verschillende IPO-programma's. Voor provincies is het voor transitie landelijk gebied noodzaak dat perspectief landbouw goed uitgewerkt en geïnstrumenteerd wordt.		
3. Inbrengen van het dossier perspectief landbouw in wetgevingstrajecten, zoals herziening mestwetgeving, pachtwet.		
4. Organiseren kennisuitwisseling tussen provincies op het vlak van verduurzaming van de landbouw. Hierbij ligt een belangrijke agendazettende rol bij de provinciale deskundigen.		
5. Ondersteuning van provinciale uitwerking instrumenten gericht op verduurzaming landbouw.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	36.079	211.475	211.475	185.000	26.475
Overige apparaatslasten	19.128	99.459	99.459	97.683	1.776
Totaal	55.207	310.934	310.934	282.683	28.251

Toelichting

1. en 2.

Het landbouwakkoord is niet tot stand gekomen. Mogelijk krijgt dit na de kabinetsformatie een vervolg; het IPO zal dan moeten beslissen of en zo ja welke rol het daarbij wil vervullen.

Een aandachtspunt zijn handhavingsverzoeken voor gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij Natura2000-gebieden. De BAC VP heeft geconstateerd dat verdere uitwerking van dit dossier buiten de IPO-begroting valt, maar dat het wel van belang is dat provincies hierop zelf inzet leveren, en dat hierover ook afstemming onderling en met het ministerie noodzakelijk is.

3.3. Klimaatakkoord landbouwgebruik

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Voorbereiden afronding bestuurlijke afspraken, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol met betrekking tot bossenstrategie, natuur en de structurele aanpak van het veenweidedossier. Inhoudelijke inbreng op deze dossiers wordt door provincies zelf geleverd.		
2. Inbrengen dossier in het traject van het NPLG		
3. Signaleren, adviseren en voorbereiden standpuntbepaling over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (met name veenweide en natuurbeleid/bomen, bos en natuur) en bevorderen dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		
4. Inbreng leveren in uitwerking afspraken over groen gas/biogas, vanuit landbouwperspectief (zie ook 3.2).		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	24.053	27.287	27.287	23.871	3.416
Overige apparaatslasten	12.752	12.833	12.833	12.604	229
Totaal	36.805	40.120	40.120	36.475	3.645

3.4. Programma Natuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Gezamenlijk volgen voortgang eerste fase programma natuur, en waar nodig aanvullende bestuurlijke afspraken maken over de voortgang.		
2. Uitvoering lerende evaluatie programma natuur (als onderdeel van lerende evaluatie Natuurpact) en maken afspraken over meenemen aanbevelingen		
3. Zorgdragen voor afstemming met en integratie van natuurherstelmaatregelen met de structurele aanpak stikstof. Borgen van de samenhang met het reguliere natuurbeleid. Voor deze inzet is aanvullende inzet randvoorwaardelijk.		
4. Voorbereiden van het gezamenlijke proces voor de totstandkoming van bestuurlijke afspraken die gericht zijn op de uitwerking van de tweede fase van het programma natuur, voor de periode 2023 tot 2030.		
5. Samen met het Rijk en partners uit relevante sectoren verder uitwerken van een groei-agenda natuurinclusief met die partijen die het verschil willen maken en hierop al energie zetten (meevaren op de boeg golf van bijvoorbeeld Bouwend Nederland), die kansen benoemt en benut én kaders meegeeft aan de andere maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, energie, wonen en klimaat.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	105.464	52.593	52.593	19.675	32.918
Directe personeelslasten	191.220	216.932	216.932	189.774	27.158
Overige apparaatslasten	101.377	102.025	102.025	100.204	1.822
Totaal	398.061	371.550	371.550	309.652	61.898

Toelichting

4. Tweede fase programma Natuur

Vanwege de nadere uitwerking die gewenst is om de tweede fase programma Natuur te laten aansluiten op het proces van gebiedsprogramma's heeft besluitvorming over vormgeving fase 2 van het programma Natuur plaatsgevonden in november 2023; implementatie vindt plaats eerste helft 2024 i.p.v. najaar 2023.

3.5. Natuurwetgeving

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk op deze wettelijke provinciale taak en o.a. inzetten op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		
2. Provincies en Rijk adviseren over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (medio 2023), juridische ontwikkelingen faunabeheer (zie ook hierna) en gezamenlijke aanpak ontheffingverlening Wet Natuurbescherming/Omgevingswet, onder meer ten aanzien van windturbineprojecten.		
3. Toetsen gedragscodes op de provinciale uitvoeringspraktijk en uitvoerbaarheid.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.132	68.218	68.218	59.677	8.540
Overige apparaatslasten	31.880	32.083	32.083	31.511	573
Totaal	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113

Toelichting

3. Toetsen gedragscodes

Momenteel relatief onrustig dossier als gevolg van enkele juridische uitspraken, waardoor Rijk aanpassingen moet doen aan stelsel van jacht en schadebestrijding. Dit raakt de taakuitoefening van provincies, en vraagt om goede afstemming met het Rijk.

3.6. Faunabeheer

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Adviseren over en ontwikkelen van innovatief en waar mogelijk maatschappelijk gedragen faunabeleid en zorgen voor standpuntbepaling dat leidt tot minder kosten voor provincies voor faunaschade.		
2. Afstemmen lijst met invasieve soorten (waarvoor provincies verantwoordelijkheid dragen) met provincies om haalbaarheid en uitvoerbaarheid te kunnen toetsen.		
3. Gezamenlijke inzet formuleren op rijksbeleid ten aanzien van de jacht, en de verwachte bijbehorende kosten.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.132	68.218	68.218	59.677	8.540
Overige apparaatslasten	31.880	32.083	32.083	31.511	573
Totaal	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113

Toelichting

1. innovatief maatschappelijk gedragen faunabeleid

Wij zetten in op standpuntbepaling gericht op het hopelijk verminderen van de provinciale kosten als gevolg van faunaschade.

3.7. Natuurbeleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Provinciale belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk en hierover afstemmen via werkgroepen met de provincies.		
2. Implementeren van afspraken taskforce versnelling Natuurpact.		
3. Uitwerken derde lerende evaluatie Natuurpact, en gezamenlijke uitwerking van een aanpak van de aanbevelingen.		
4. Opleveren jaarlijkse voortgangsrapportage natuur. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact.		
5. Afstemmen nieuwe beleidsontwikkelingen met provincies.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	7.749	210.517	210.517	200.000	10.517
Directe personeelslasten	48.106	54.574	54.574	47.742	6.832
Overige apparaatslasten	25.504	25.667	25.667	25.208	458
Totaal	81.358	290.758	290.758	272.950	17.808

3.8. EU-Biodiversiteit en Natura2000

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger van provincies input inbrengen in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. Inbreng leveren in nieuwe beleidsstukken, waaronder het strategische plan Natura2000 (N2000) en het beleidskader doelwijziging, wordt mede beleid bepaald over N2000 en doelbereik.		

Output 2023	Inhoud	Geld
3. Organiseren gezamenlijke processen ter afstemming en vaststelling van de beleidsstukken voortkomende uit de actualisatie van doelensysteem N2000.		
4. Inbrengen van resultaat in NPLG.		
5. Faciliteren kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		
6. Voor LNV het aanspreekpunt zijn voor de afstemming rondom N2000-issues.		
7. Faciliteren en initiëren pilots tot het opstellen van natuurdoelanalyses.		
8. Op gebied van monitoring wordt centraal invulling gegeven aan verantwoording waar alle provincies baat bij hebben.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	26.088	26.088	26.088	19.837	6.251
Directe personeelslasten	120.264	136.436	136.436	119.355	17.081
Overige apparaatslasten	63.759	64.167	64.167	63.021	1.146
Totaal	210.111	226.691	226.691	202.213	24.478

Toelichting

Ad. 2. en 3.

Doordat nu met het NPLG VHR-doelen (doelen die volgen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn) opgenomen moeten worden, is de wijze waarop Rijk en provincies samen werkten aan het proces van de Actualisatie van het Natura 2000 doelensysteem gewijzigd. LNV werkt in afstemming met IPO/provincies aan een gewijzigd plan van aanpak, waarbij de provincies de ingenomen positie binnen dit proces zullen heroverwegen. De grote inzet die deze trajecten vragen, betekent dat op andere onderdelen van dit dossier (waaronder afstemming beheerplannen) minder inzet geleverd kan worden.

3.9. Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)

Output 2023	Inhoud	Geld
Het IPSN-programmaplan, vastgesteld door het MT van de IPO vereniging op 21 maart 2022 en door de Bestuurlijke Commissie Stikstof op 19 mei 2022, bevat een verdere invulling van het besluit dat in juli 2021 door het IPO-bestuur werd genomen om de ambtelijke organisatie door te ontwikkelen naar een interprovinciale programmaorganisatie stikstof en natuur. In 2022 is gestart met de implementatie van dit programmaplan, waarbij de organisatie is ingericht naar vier programmalijnen die bijdragen aan het hoofddoel van IPSN: "Provincies zijn beter in staat om aan hun integrale opgave voor stikstofreductie en natuurverbetering te voldoen, de hiervoor benodigde beleidskeuzes te maken, maatregelen uit te voeren en hier duidelijke (samenwerkings)afspraken over te maken met het Rijk".		

Output 2023	Inhoud	Geld
De vier programmalijnen betreffen: • Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium • Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak • Strategie en visie landelijk gebied • Ondersteunen (inter)bestuurlijke besluitvorming		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	7.017.042	75.000	0	0	0
Programmabaten	-991.455	0	0	0	0
Directe personeelslasten	120.264	1.383.456	1.383.456	1.210.257	173.199
Overige apparaatslasten	63.759	650.652	650.652	639.034	11.618
Totaal	6.209.610	2.109.108	2.034.108	1.849.291	184.817

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
3.1 Gem. Landbouwbeleid	545.685	160.482	160.482	145.901	14.581
3.2 Duurzame Landbouw	55.207	310.934	310.934	282.683	28.251
3.3 Klimaatakkoord Landbouw	36.805	40.120	40.120	36.475	3.645
3.4 Programma Natuur	398.061	371.550	371.550	309.652	61.898
3.5 Natuurwetgeving	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113
3.6 Strat. beleid Faunabeheer	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113
3.7 Natuurbeleid	81.358	290.758	290.758	272.950	17.808
3.8 EU-Biodiversiteit	210.111	226.691	226.691	202.213	24.478
3.9 IPSN	6.209.610	2.109.108	2.034.108	1.849.291	184.817
Totaal lasten programma 3	7.720.860	3.710.246	3.635.246	3.281.541	353.705

4. Mobiliteit

4.1. Duurzame Mobiliteit

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Positie houden bij realisatie van de afspraken uit het Klimaatakkoord alsmede de aanvullende bestuurlijke afspraken via: - o uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit (SUM) en bijbehorende monitor inclusief bestuurlijk ambassadeurschap; - o integratie van laadinfra en waterstof infra via de provinciale regierol Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)/Regionale Agenda Laadinfrastructuur (RAL); - o actieagenda duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) in de nationale agenda's Klimaat neutrale en Circulaire Infrastructuur en Schoon en Emissieloos Bouwen; - o regie, coördinatie en support op de voortgang/realisatie van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) - gebiedsopgave 3.0 - inclusief de monitor.		
2. Lessen uit de coronapandemie doorzetten en vertalen naar ambities van de bestuurlijke agenda mobiliteit in het algemeen en werkgeversaanpak in het bijzonder: zakelijk reizen op duurzame manier via o.a. Coalitie Anders Reizen.		
3. Inzet van provincies vanuit Klimaatakkoord verbinden met de Europese Green Deal en het op te stellen Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit'.		
4. Realiseren van een nationale aanpak Betalen naar Gebruik, conform het standpunt van de gezamenlijke provincies tevens in de context van de brede aanpak Financiële Verhoudingen 2025.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	198.442	211.260	211.260	196.888	14.372
Directe personeelslasten	312.686	354.732	354.732	310.322	44.410
Overige apparaatslasten	165.774	166.834	166.834	163.855	2.979
Totaal	676.902	732.826	732.826	671.065	61.761

Toelichting

4. Nationale aanpak Betalen naar Gebruik

Door de val van het Kabinet is er in 2023 geen Kabinetsvoorstel voor Betalen naar Gebruik gekomen en zal inzet van het IPO in de brede context moeten worden gezien wat de formerende partijen afspreken rondom de financiële verhoudingen.

4.2. Openbaar vervoer

Output 2023	Inhoud	Geld
<i>Openbaar vervoer (OV)</i>		
1. Zeker stellen van transitie van OV (publieke mobiliteit) waarbij vertaling van ervaring uit coronapandemie op OV-gebruik naar OV-ambities wordt meegenomen.		
<i>Toekomst concessies (NOVB)</i>		
2. Zeker stellen van bestuurlijke afspraken via NOVB ten aanzien van garantie met het Rijk, ten aanzien van aanbestedingskalender, sociale veiligheid, toegankelijkheid en Mobility-as-a-Service (MaaS).		
<i>Toekomstbeeld Openbaar Vervoer (TBOV)</i>		
3. Verder uitwerken TBOV 2040 met ontwikkelagenda, onderzoeksprogramma 2021 en doorontwikkelen als programma met uitwerking voor knooppunten, ontwikkelen van BRT als een volwaardig alternatief, standpuntbepaling ten aanzien van vervoersarmoede en agenderen omvorming mobiliteitsaanbod in dunbevolkte(re) regio's.		
<i>Spoor(ordening)</i>		
4. Monitoren en evalueren van (aanvullende) bestuurlijke afspraken afsprakenkader werken voor derden.		
5. Standpunt bepalen op meerdere (in)formele consultaties op wetgevingstrajecten en nieuw beleid vanuit de rijksoverheid, invloed uitoefenen op Hoofdrailnet-concessie vanaf 2025 en realiseren innovatie aanpak exploitatiekosten Fietsparkeren bij stations.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	168.370	191.010	191.010	167.097	23.913
Overige apparaatslasten	89.263	89.834	89.834	88.230	1.604
Totaal	257.633	280.843	280.843	255.326	25.517

4.3. Verkeersveiligheid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging in relatie tot een herijking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) met een financieringsstrategie en ten aanzien van investeringen innovatie/vernieuwende middelen SPV.		
2. Belangenbehartiging rondom de tranches SPV waar het gaat om de inhoud en verdeelsleutels.		
3. Belangenbehartiging ten behoeve van datataskforce verkeersveiligheid en landelijke implementatie van 5 SPI's.		

4. Belangenbehartiging ten behoeve van het toelatingskader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-Kader) en het RVV 1990.		
5. (Mede) implementeren van de richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (Road Infrastructure Safety Management, hierna: RISM II).		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	187.612	148.715	148.715	130.097	18.618
Overige apparaatslasten	99.464	69.942	69.942	68.693	1.249
Totaal	287.076	218.657	218.657	198.790	19.867

4.4. Fiets

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Standpunt bepaling inzet op Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en financieringsstrategie.		
2. Formaliseren van rollen, verantwoordelijkheden en financiën in het addendum op het bestuursakkoord Fiets parkeren bij stations.		
3. Provinciale inbreng zeker stellen in de 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen'.		
4. Belangen behartigen ten aanzien van fiets en fietsparkeren bij (OV-) knooppunten en woningbouwlocaties.		
5. Standpunt bepalen en belangen behartigen binnen het netwerk Tour de Force.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	116.392	99.147	99.147	90.000	9.147
Directe personeelslasten	120.264	68.218	68.218	59.677	8.540
Overige apparaatslasten	63.759	32.083	32.083	31.511	573
Totaal	300.415	199.448	199.448	181.188	18.260

Toelichting

2. addendum op het bestuursakkoord Fiets parkeren bij Stations

IenW, Prorail en de NS zijn halverwege 2023 gestart met het opstellen van richtlijnen ten aanzien van fietsparkeren zodat voor alle partijen aan de voorkant duidelijk is wat er voor beheer/onderhoud, handhaving en exploitatie verwacht wordt. Begin 2024 moeten deze richtlijnen in concept gereed zijn en worden gedeeld met andere partijen.

4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer

Output 2023	Inhoud	Geld
Het KpVV-programma levert een bijdrage aan kennisontwikkeling in aanvulling op de prioritaire ambities van het programma Mobiliteit. Het IPO vult het opdrachtgeverschap namens de gezamenlijke provincies zo in, dat het programma goed aansluit op de prioriteiten van de provincies.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	1.748.927	1.800.000	1.800.000	1.799.474	526
Directe personeelslasten	12.026	13.644	13.644	11.935	1.708
Overige apparaatslasten	6.376	6.417	6.417	6.302	115
Totaal	1.767.329	1.820.060	1.820.060	1.817.712	2.349

4.6. Goederenvervoer & Logistiek

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Standpunt bepalen, belangen behartigen en stimuleren van (de verduurzaming van) modal shift van weg naar water en spoor.		
2. Verduurzamen goederenvervoer en logistiek (o.a. binnenvaart, wegtransport, clean energy hubs).		
3. Belangenbehartiging t.a.v. de uitvoering van Vrachtwagenheffing en de terugsluis.		
4. Standpunt bepalen en belangen behartigen ten aanzien van 'ruimtelijke sturing logistiek' (verdozing/verloodsing).		
5. Belangenbehartiging in verbinding met de Europese Green Deal en het Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit'.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	66.145	75.040	75.040	65.645	9.394
Overige apparaatslasten	35.068	35.292	35.292	34.662	630
Totaal	101.213	110.331	110.331	100.307	10.025

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
4.1 Duurzame Mobiliteit	676.902	732.826	732.826	671.065	61.761
4.2 Openbaar vervoer	257.633	280.843	280.843	255.326	25.517
4.3 Verkeersveiligheid	287.076	218.657	218.657	198.790	19.867
4.4 Fiets	300.415	199.448	199.448	181.188	18.260
4.5 KpVV	1.767.329	1.820.060	1.820.060	1.817.712	2.349
4.6 Goederenvervoer & Log.	101.213	110.331	110.331	100.307	10.025
Totaal lasten programma 4	3.390.569	3.362.166	3.362.166	3.224.387	137.778

5. Regionale economie

5.1. Agenda Samenhangend Investeren

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Het opstellen en uitwerken van een Samenhangend Investeringsstrategie. Dit leidt tot het verder intensiveren van de (economische) samenwerking, gericht op ontwikkelkracht en innovatie in de regio's, tussen provincies onderling én met het Rijk op onderdelen van de transitithema's (EZK).		
2. De gerichte doorontwikkeling van de programmeringstafels om (boven)regionale innovatieprogramma's op te schalen en te versnellen; inclusief de herziening van het projectenboek, uitmondend in de eerste 'innovatiedeals'.		
3. Komen tot een samenwerkings- en afsprakenkader tussen Rijk, provincies, ROM's, MKB en VNG op het gebied van breed en innovatief MKB, met speciale aandacht voor het co-financieringsvraagstuk en de invulling van gezamenlijk opdrachtgeverschap met EZK ten aanzien van de bovenregionale agenda van de ROM's. (ROM 3.0).		
4. Inzet op regionale verankering en sterke positionering van de rol van de provincies bij de herijking van het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van het Rijk, wat zich onder meer vertaalt in de herziening van de KIC en KIA's.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	100.000	100.000	60.440	39.561
Directe personeelslasten	84.185	163.723	163.723	143.226	20.497
Overige apparaatslasten	44.631	77.000	77.000	75.625	1.375
Totaal	128.816	340.723	340.723	279.291	61.432

5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Invulling van de coördinerende en ondersteunende rol van provincies richting de eerst verantwoordelijke partijen (Rijk, gemeenten, sociale partners), en in nauwe samenspraak met de VNG.		
2. Belangenbehartiging voor erkenning voor de regionale HCA-aanpakken als waardevolle aanvulling op het traditionele arbeidsmarktbeleid, waarmee deze regionale structuren meer benut worden bij het opstellen en de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid.		
3. Belangenbehartiging voor meer integrale financiering en regionale fondsvorming voor talentontwikkeling.		

Output 2023	Inhoud	Geld
4. Belangenbehartiging richting een skillsgerichte benadering en het bieden van ondersteuning bij het inzichtelijk maken van de benodigde skills op de arbeidsmarkt van de toekomst.		
5. Belangenbehartiging richting het vergroten van de mogelijkheden om verenigbare steun (EU) te kunnen verlenen aan HCA-initiatieven.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	84.185	81.861	81.861	71.613	10.248
Overige apparaatslasten	44.631	38.500	38.500	37.813	687
Totaal	128.816	120.361	120.361	109.426	10.936

5.3. Circulaire economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Inzet op de realisatie van de 5 actielijnen van de Krachtenkaart Circulaire Economie (CE) waaraan de gezamenlijke provincies zich verbonden hebben, waaronder het samen met VNG, UvW en I&W komen tot een aanpak voor circulair inkopen en aanbesteden.		
2. Middels coördinatie en begeleiding zorgen dat door provincies uitvoering gegeven wordt aan de afspraken tussen Rijk en provincies om het MKB te ondersteunen in de transitie naar Nederland Circulair in 2050, door op basis van de Krachtenkaart Circulaire Economie o.a. regionale circulaire ecosystemen te versterken.		
3. Belangenbehartiging op inzet van het Rijk gericht op de intensivering van de samenwerking en ondersteuning van de in de Krachtenkaart geformuleerde ambities, en de inzet van gezamenlijke instrumentarium.		
4. Belangenbehartiging op positie en rol van provincies als regisseurs van de regionale economie bij het Rijk, gezien de meer prioritaire positie van het beleid gericht op CE bij het kabinet.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	92.545	76.400	76.400	88.661	-12.261
Directe personeelslasten	36.079	81.861	81.861	71.613	10.248
Overige apparaatslasten	19.128	38.500	38.500	37.813	687
Totaal	147.751	196.761	196.761	198.087	-1.325

5.4. Europees regionaal beleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Monitoring door IPO/HNP van de implementatie nieuwe financieringsinstrumenten en programma's die inmiddels van start zijn gegaan. (REACT-EU, JTF, BAR, RRF, Operationele Programma's (2021-2027). Waarbij met name aandacht is voor de regionale uitvoering in maatwerk programma's.		
2. Belangenbehartiging door IPO/HNP om post-2027 tot een zo groot mogelijke nationale envelop structuurfondsen voor Nederland te komen, alsmede meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) en voldoende investeringsmiddelen voor klimaat en groene transitie.		
3. Belangbehartiging door IPO/HNP gericht op het keren van de centralisatietrend bij het cohesiebeleid, alsmede het realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Ook ontwikkelde regio's moeten van innovatie-instrumenten gebruik kunnen blijven maken.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	36.079	40.931	40.931	35.806	5.124
Overige apparaatslasten	19.128	19.250	19.250	18.906	344
Totaal	55.207	60.181	60.181	54.713	5.468

5.5. Digitalisering Regionale Economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan de versnelling van de digitale transformatie in het MKB. Hiertoe is een actieagenda opgesteld door EZK, provincies, gemeenten en MKB NL die zich richt op het beter ontsluiten van de vraagarticulatie in de regio, kennisdeling en kennisontwikkeling en beter ontsluiten van het digitaliseringsaanbod en evt. ontwikkelen van nieuw instrumentarium.		
2. Uitvoering geven aan de vastgestelde (dynamische) werkagenda digitalisering, waarin kennisdeling en belangenbehartiging ten aanzien van voor regionale economie relevante thema's zijn opgenomen, zoals het versnellen van de connectiviteit van het platteland en kleine gemeenten, cyberweerbaarheid van het MKB en sleuteltechnologieën		
3. Regie op de ruimtelijke regionale inpassing van initiatieven, zoals datacenters, en hierover afspraken maken met het Rijk. Hierbij staat een integrale afweging van belangen (wonen, natuur, stikstof, energie, water, economie) centraal.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	30.420	30.420	35.100	-4.680
Directe personeelslasten	143.114	66.853	66.853	58.484	8.370
Overige apparaatslasten	75.874	31.442	31.442	30.880	561
Totaal	218.988	128.715	128.715	124.464	4.251

5.7. Ruimtelijke economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging op de rol en positie van provincies op het onderwerp ruimtelijke economie-werklocaties, met de focus op bedrijventerreinen. Daarmee wordt het economisch perspectief ingebracht in de opgaven en transitie in het ruimtelijk domein, onder meer middels specifieke stapelkaarten.		
2. Belangenbehartiging en coördinatie ten aanzien van de uitvoering door provincies van de bestuurlijke afspraken Grip op grote bedrijfsvestigingen en het vervolg daarop. Afsproken is het omgevingsbeleid voor grootschalige bedrijfsvestigingen met name op het gebied van clustering, sturen op regionale en nationale meerwaarde én selectiviteit, te versterken. Hiervoor zijn 6 actielijnen ontwikkeld.		
3. Lichte samenwerking in IPO-verband gericht op kennisdeling van best practices, ten behoeve van de invulling van de Retailagenda door provincies.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	73.810	0	120.000	135.444	-15.444
Directe personeelslasten	36.079	81.861	81.861	71.613	10.248
Overige apparaatslasten	19.128	38.500	38.500	37.813	687
Totaal	129.017	120.361	240.361	244.870	-4.508

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
5.1 Agenda Samenhangend Inv.	128.816	340.723	340.723	279.291	61.432
5.2 Regionale Arbeidsmarkt	128.816	120.361	120.361	109.426	10.936
5.3 Circulaire Economie	147.751	196.761	196.761	198.087	-1.325
5.4 Europees regionaal beleid	55.207	60.181	60.181	54.713	5.468
5.5 Dig. Regionale Economie	218.988	128.715	128.715	124.464	4.251
5.6 Vervallen vanaf 2023	110.414	0	0	0	0
5.7 RE en KE	129.017	120.361	240.361	244.870	-4.508
Totaal lasten programma 5	919.010	967.103	1.087.103	1.010.849	76.254

6. Cultuur en erfgoed

6.1. Cultuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Via belangenbehartiging pro-actief inzetten op de rol van provincies waarbij conform het position paper Cultuur wordt ingezet op heldere positionering en wettelijke verankering van de rol van provincies in het landelijk cultuurbeleid.		
2. Adviseren over het Rijkscultuurstelsel met aandacht voor de regionale component, werking subsidieregelingen, stedelijke cultuurregio's en faciliteert standpuntbepaling.		
3. Inzetten op een proactieve en agenderende rol van de gezamenlijke provincies richting de partners in het cultuurbestel, waaronder de Raad voor Cultuur.		
4. Inzetten op een actieve belangenbehartiging in bijvoorbeeld de actuele voorbereiding van het rijkscultuurbestel na 2024.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	48.106	54.574	54.574	47.742	6.832
Overige apparaatslasten	25.504	25.667	25.667	25.208	458
Totaal	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291

Toelichting

4. Voorbereiding rijkscultuurbestel na 2024

Het stelseladvies van de Raad voor Cultuur over de herziening van het cultuurstelsel is uitgesteld naar eind januari 2024. De staatssecretaris heeft besloten de BIS 2021-2024 niet te verlengen, daardoor volgt een nieuwe aanvraagronde voor de periode 2025-2028. Vernieuwing cultuurstelsel gaat over de periode na 2028.

6.2. Erfgoed

Output 2023	Inhoud	Geld
1. De interprovinciale position paper erfgoed en het uitvoeringsprogramma zijn de leidraad voor de onderhandelingen met het Rijk over rol en middelen voor provincies; waaronder middelen voor de grote restauraties bij voorkeur via een gemeenschappelijk programma Rijk en provincies.		
2. Inzetten op versterking van de verbinding van erfgoed met ruimtelijke opgaven met een vervolg op de Erfgoed Deal (waaronder vrijkomende monumenten als kerken).		

Output 2023	Inhoud	Geld
3. Inzetten op belangenbehartiging, voldoende middelen/rol van provincies in het nieuw op te stellen Rijkskader Erfgoed Telt.		
4. Borgen van de provinciale belangen in de nieuw vast te stellen bestuurlijke afspraken over restauraties en de uitvoeringsorganisatie met Rijk en VNG.		
5. Aansluiting van erfgoed borgen bij de agenda (brief) Ruimtelijke Ordening, inzake de grote transitieopgaven Wonen en Bereikbaar, Klimaat- en energie zoals bij verduurzaming, landschappen en natuur en kwaliteit van de leefomgeving. Zoals benoemd in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening van 17 mei 2022 waarin de borging van erfgoed bij de transitie-opgaven is benoemd.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	42.092	47.752	47.752	41.774	5.978
Overige apparaatslasten	22.316	22.458	22.458	22.057	401
Totaal	64.408	70.211	70.211	63.832	6.379

Toelichting

5. Borgen van aansluiting erfgoed bij agenda Ruimtelijke Ordening

De processen van inrichting van de ruimtelijke opgaven bij de provincies zijn in 2023 gestart en lopen door, waarbij de opgave van erfgoed op dit moment nog te minimaal aanwezig is; samen met het ministerie van OCW levert het IPO hier inspanning op om de rol van erfgoed te borgen in de ruimtelijke opgaven.

6.3. Cultuureducatie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Voor OCW aanspreekpunt zijn voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en alleen een rol vervullen voor faciliteren kennisuitwisseling.		
2. In 2023 betrokken worden bij de herijking van bestuurlijke afspraken cultuur en onderwijs.		
3. Participeren in de opbouw van een nieuw Rijkskader voor cultuur waar cultuureducatie een onderdeel van is.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	12.026	13.644	13.644	11.935	1.708
Overige apparaatslasten	6.376	6.417	6.417	6.302	115
Totaal	18.402	20.060	20.060	18.238	1.823

Toelichting

Ad 2. Cultuureducatie en cultuurparticipatie

In de meerjarencultuurbrief (4 november 2022) heeft de staatssecretaris aangekondigd een nationaal akkoord amateurkunst te willen sluiten in 2023 met het IPO en de VNG. In juni 2023 heeft de staatssecretaris besloten in 2023 te starten met de ontwikkeling van een programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor de periode 2025-2028. Dit samen vraagt extra inzet en belangenbehartiging en is binnen de Begroting 2023 opgevangen. De bestuurlijke afspraken omtrent cultuur en onderwijs en omtrent amateurkunst worden in 2024 verder besproken en bekrachtigd.

6.4. Bibliotheekstelsel en innovatie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Op basis van het Bibliotheekconvenant 2020-2023 voor het bibliotheekstelsel, waarin duidelijk staat dat de provincies rol en positie hebben in de innovatie, samenwerken met netwerkpartners OCW, VNG, Koninklijke Bibliotheek, SPN en VOB, zodat bibliotheken beter in staat zijn om bij te dragen aan maatschappelijke opgaven en focus wordt gegeven aan de uitvoering van de Wet stelsel openbare bibliotheken.		
2. Partijen stemmen op basis van een netwerkagenda af en werken aan concrete acties om het convenant uit te voeren en inzet in belangenbehartiging en advisering over vervolg convenant na 2023.		
3. Bij Rijk als stelselpartner aandacht claimen voor helderheid rollen, beleidsvrijheid, (rijks)middelen en positionering provincies in het Bibliotheekstelsel.		
4. Samen met VNG en andere stelselpartners inzetten op de opgave uit het regeerakkoord, dat in iedere gemeente een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening aanwezig is en daartoe nodige lobby-inzet en belangenbehartiging.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	18.040	20.465	20.465	17.903	2.562
Overige apparaatslasten	9.564	9.625	9.625	9.453	172
Totaal	27.603	30.090	30.090	27.356	2.734

Toelichting

2. Uitvoering bibliotheekconvenant

Er is besloten voor de periode 2024-2027 een nieuw convenant Bibliotheken af te sluiten tussen OCW, IPO, VNG, SPN, VOB en KB. Daarmee worden de overleggen tussen de stelselpartijen geïntensiveerd. Om het convenant aan te laten sluiten op de wetswijziging, is het huidige convenant met ruim een jaar verlengd tot en met september 2024. Streven is om nieuw convenant voor de periode 2025 en verder in najaar 2024 te ondertekenen.

In de Kamerbrief 'versterken van het stelsel van Openbare Bibliotheken (2022)' d.d. 4 november 2022 heeft de staatssecretaris aangekondigd een zorgplicht voor provincies te willen opnemen in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening per 2025. In de Kamerbrief 'Stand van zaken versterken

van het stelsel van Openbare bibliotheken' d.d. 24 november 2023 kondigt de staatssecretaris aan dat de wetswijziging in 2026 in werking treedt, in plaats van 2025. Verder brengt de zorgplichttaak voor gemeenten, automatisch een Interbestuurlijke toezichtstaak voor de provincies met zich mee. Over dit alles voert het IPO de overleggen en onderhandelingen en dringt aan op een uitvoerbaarheidstoets. Dit is binnen de Begroting 2023 opgevangen.

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
6.1 Toekomstperspectief	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291
6.2 Behoud erfgoed	64.408	70.211	70.211	63.832	6.379
6.3 Cultuureducatie	18.402	20.060	20.060	18.238	1.823
6.4 Toekomst Bibliotheek	27.603	30.090	30.090	27.356	2.734
Totaal lasten programma 6	184.023	200.602	200.602	182.376	18.227

7. Kwaliteit Openbaar Bestuur

7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Wettelijke taken uitvoeren bij consultaties en wetgeving die zich in 2023 aandienen.		
2. Proactief signaleren en, desgewenst, lobbyen bij de Staten-Generaal.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	20.564	20.564	0	20.564
Directe personeelslasten	336.739	382.019	382.019	334.193	47.826
Overige apparaatslasten	178.526	179.667	179.667	176.459	3.208
Totaal	515.265	582.251	582.251	510.652	71.598

7.2. Provinciale rol in de ruimte

Output 2023	Inhoud	Geld
1. De drie grote transitie in de fysieke leefomgeving in samenwerking en samenhang realiseren – mede in samenwerking met VNG en UvW, inclusief de gebiedsgerichte aanpak.		
2. Zorgdragen en oog hebben voor de noodzakelijke interbestuurlijke en financiële verhoudingen.		
3. Binnen het kader van de grote transitie het versterken van de interprovinciale kennisfunctie: versterken van de uitwisseling van 'best practices' tussen de provincies, en ook tussen de provincies en andere partners, en versterken van het onderlinge en gezamenlijke leerproces rondom de gebiedsgerichte aanpak.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	96.800	131.971	71.971	70.000	1.971
Directe personeelslasten	457.003	654.890	654.890	572.903	81.988
Overige apparaatslasten	242.285	308.001	308.001	302.501	5.500
Totaal	796.088	1.094.862	1.034.862	945.404	89.458

7.4. Financiële verhoudingen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Besluit over en daarbij inzet op een stabiel, robuust belastinggebied m.i.v. 2030 vanwege de introductie van Betalen naar Gebruik.		
2. Gezamenlijke uitwerking met het rijk van een nieuwe financieringssysteem die na 2025 operationeel zal gaan worden		
3. Besluit over een mogelijk groter belastinggebied.		
4. Een voor de uitvoering van de transities geëigende uitkeringsstelsel, met minimale uitvoeringslasten en maximale beleidsvrijheid, en geen verplichte cofinanciering.		
5. Voldoende financiële middelen voor de grote opgaven en transities – betrokkenheid bij de artikel 2- wet Financiële verhoudingenonderzoeken die hiervoor zullen worden uitgevoerd.		
6. De implementatie van het geactualiseerde verdeelmodel Provinciefonds die gezamenlijk met BZK wordt uitgevoerd.		
7. Implementeren aanbevelingen beleidsdoorlichting BTW-compensatiefonds (2021) gericht op verbeterde werking van het fonds voor de provincies.		
8. Monitoren en daarbij beperken fiscale risico's verzelfstandiging Prorail.		
9. Lid begeleidingsgroep onderzoek naar uniforme methodiek bepaling rente stortplaatsen, waardoor elke provincie dezelfde berekeningsmethodiek hanteert.		
10. Instelling van een gezamenlijke leerstoel financiële verhoudingen (€ 25.000 per jaar).		
11. Herijken van de EMU-saldonorm voor de komende jaren		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	159.295	105.184	105.184	133.850	-28.666
Directe personeelslasten	227.299	257.863	257.863	225.581	32.283
Overige apparaatslasten	120.505	121.275	121.275	119.110	2.166
Totaal	507.099	484.322	484.322	478.541	5.782

Toelichting

Het gehele financiële fundament onder de financiële verhoudingen staat ter discussie sinds het aantreden van het kabinet Rutte IV. De verwachting is dat de discussie - mede met het oog op de formatiebesprekingen voor een nieuw kabinet – niet op zeer korte termijn zal zijn afgerond. Het IPO is samen met de VNG en de Unie in gesprek met de fondsbeheerders om een stabiele meerjarige

financiering te realiseren. In de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk zijn de gemaakte afspraken opgenomen.

Over de implementatie van een geactualiseerd verdeelmodel Provinciefonds hebben de gezamenlijke provincies in een brief aan de fondsbeheerders (juni 2023) aangegeven dat er geen sprake is van overeenstemming dan wel gezamenlijke instemming met het model. Het overleg met het rijk wordt gecontinueerd. In februari 2024 is samen met het Rijk een adviesaanvraag ingediend bij de ROB.

7.5. Vitale vereniging

Output 2023		
1. Evenementen (waaronder jaarcongres, AV-bijeenkomsten, technische briefings).		
2. Netwerk-functie (waaronder versterken relatie met Staten, themabijeenkomsten, gezamenlijke bijeenkomsten met rijk en decentrale overheden).		
3. Aandacht voor de Statenverkiezingen 2023, en de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen zoals nieuw bestuur, nieuwe AV, nieuwe adviescommissies, informeren Provinciale Staten, extra bijeenkomsten, etc.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	115.016	212.764	142.764	95.622	47.142
Directe personeelslasten	139.506	158.265	158.265	138.452	19.814
Overige apparaatslasten	73.961	74.434	74.434	73.104	1.329
Totaal	328.483	445.463	375.463	307.178	68.285

7.6. Europa

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Met HNP belangen behartigen op dossiers agrofood, klimaat en energie, regionale economie, gezonde en duurzame leefomgeving, circulaire economie, mobiliteit, digitalisering én leveren bij EU-instellingen input gericht op de provinciale agenda, een gebiedsgerichte aanpak en voldoende EU-budget.		
2. Met HNP zorgdragen voor afstemming en inbreng voor de BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies. Samen met de VNG en UvW de positie van decentrale overheden verstevigen in de fase van Nederlandse standpuntbepaling en de interbestuurlijke samenwerking op Europese dossiers met het Rijk optimaliseren., uitmondend in een gezamenlijke agenda voor de periode 2024-2029.		
3. KED en HNP publiceren de wekelijkse Europese Ster en het KED beheert de online EU- fondsenwijzer 2021-2027 (initiatief HNP/IPO) en verleent juridisch advies inzake staatssteunvraagstukken.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	263.639	259.094	259.094	287.495	-28.401
Directe personeelslasten	384.845	436.594	436.594	381.935	54.658
Overige apparaatslasten	204.030	205.334	205.334	201.667	3.667
Totaal	852.513	901.021	901.021	871.098	29.924

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
7.1 Consultatie- en wetgeving	515.265	582.251	582.251	510.652	71.598
7.2 Provinciale rol in de ruimte	796.088	1.094.862	1.034.862	945.404	89.458
7.3 Vervallen vanaf 2023	199.732	0	0	0	0
7.4 Overheidsfinanciën	507.099	484.322	484.322	478.541	5.782
7.5 Vitale vereniging	328.483	445.463	375.463	307.178	68.285
7.6 Europa	852.513	901.021	901.021	871.098	29.924
Totaal lasten programma 7	3.199.181	3.507.919	3.377.919	3.112.873	265.046

8. Werkgeverszaken

8.1. CAO

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Implementeren, monitoren en doorontwikkelen cao-afspraken.		
2. Ondersteunen Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor nieuwe cao.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	234.880	201.557	161.557	99.674	61.883
Programmabaten	-20.000	0	0	0	0
Directe personeelslasten	216.475	245.584	245.584	214.839	30.745
Overige apparaatslasten	114.767	115.500	115.500	113.438	2.062
Totaal	546.121	562.641	522.641	427.950	94.691

Toelichting

De Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie was pas in het 4e kwartaal volledig bemenst als gevolg van het vertrek van een aantal oude leden na de provinciale verkiezingen. Dat heeft als gevolg gehad dat de CAO-onderhandelingen laat zijn opgestart i.c.m. kortstondige onderbemensing als gevolg van personeelsverloop.

8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen voor rechtspositie politiek ambtsdragers (provinciale sector).		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving en beleid politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).		
3. Voorbereiden aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	48.106	54.574	54.574	47.742	6.832
Overige apparaatslasten	25.504	25.667	25.667	25.208	458
Totaal	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291

8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Lobbyen/belangen behartigen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap binnen en met zelfstandige publieke werkgevers (ZPW).		
2. Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie wetgeving.		
3. Consultatie wetgeving (wettelijke taak).		
4. Afstemmen met AAC Werkgeverszaken voor ontwikkeling provinciale organisaties en goed werkgeverschap.		
5. Borgen werking van en bemensing gezamenlijke inter- respectievelijk bovensectorale geschillenbeslechting.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	79.004	62.720	62.720	42.404	20.316
Directe personeelslasten	156.343	177.366	177.366	155.161	22.205
Overige apparaatslasten	82.887	83.417	83.417	81.927	1.490
Totaal	318.234	323.503	323.503	279.492	44.011

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
8.1 CAO	546.121	562.641	522.641	427.950	94.691
8.2 Integriteit en rechtspositie	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291
8.3 Samenwerking	318.234	323.503	323.503	279.492	44.011
Totaal lasten programma 8	937.965	966.385	926.385	780.393	145.992

9. Digitalisering

9.1. Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)

Output 2023	Inhoud	Geld
<i>Programmalijn Data</i>		
1. Implementatie van een algoritmeregister bij de provincies (uitvoering in 2023).		
2. Leveren van bijdrage aan uitvoering van de doelen in het nog op te stellen Programmaplan Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS) voor 2023.		
<i>Programmalijn Dienstverlening</i>		
3. Ontwikkelen van een modelaanpak voor de implementatie van provincies van Annex II (procedures) en Annex III (ondersteuning) van de Europese Single Digital Gateway.		
4. Ontwikkelen van een modelaanpak voor en ondersteuning van provincies bij implementatie van Europese en Nederlandse wetten en richtlijnen op het gebied van digitale dienstverlening. Dit betreft o.a. bij de Wet digitale overheid, Archiefwet 2021 en de herziening van de Wet hergebruik overheidsinformatie in het kader van de Europese Open Datarichtlijn (uitvoering in 2023/2024).		
<i>Programmalijn Bedrijfsvoering</i>		
5. Coördinatie van de inspanningen van de provincies voor invoering Wet Open Overheid in het kader van het interbestuurlijke programma Woo, inclusief aansluiting op Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) in het kader van actieve openbaarmaking. Voor dit project ontvangt het IPO tot en met 2026 een jaarlijkse subsidie van € 187.500 inclusief btw vanuit het ministerie van BZK.		
<i>Programmalijn Innovatie</i>		
6. Dutch Societal Innovation Hub (Nederlandse innovatiehub op het gebied van publieke dienstverlening), met Europese co-financiering (looptijd t/m 2026, met twee opties voor verlenging met nog eens 2 jaar).		
7. Uitvoering interprovinciale innovatiestrategie bij provincies, vanuit de drie uitgangspunten: we treden vol in de digitale transformatie, we voeren regie op onze eigen veranderingen en we sluiten aan bij de brede beweging binnen de overheid. Bij aanvang van de nieuwe coalitieperiode wordt de innovatiestrategie herijkt op basis van de ambities van het nieuwe IPO-bestuur (looptijd 2023-2025).		
8. Programmatische aanpak Ethiek, met onder andere aandacht voor begeleidingsethiek, vaardigheidsontwikkeling en advisering door een onafhankelijke ethische commissie.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalijn lasten	302.660	619.600	619.600	518.499	101.101
Gesubsidieerde lasten	23.231	0	1.116.854	635.519	481.335
Ontvangen subsidies	0	0	-1.066.298	-793.733	-272.565
Directe personeelslasten	276.607	409.307	409.307	358.064	51.242
Overige apparaatslasten	146.646	192.501	192.501	189.063	3.437
Totaal	749.145	1.221.407	1.271.963	907.412	364.551

Toelichting

Programmalijn lasten

Het overschot van € 101.101 wordt veroorzaakt door lagere lasten dan verwacht voor de afhechting van het programma IDA.

Gesubsidieerde lasten en ontvangen subsidies

Een aantal - deels meerjarige - projecten worden gesubsidieerd door BZK. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

1. Wet Open Overheid (WOO)
2. Single Digital Gateway (SDG)
3. Dutch Societal Innovation Hub (DSIH)

	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
In de tabel hiernaast is per project een specificatie opgenomen van de geraamde gesubsidieerde last en de geraamde te ontvangen subsidie.			
<u>Gesubsidieerde lasten</u>			
WOO	779.668	183.049	596.619
SDG	20.888	230.541	-209.653
DSIH	316.298	221.929	94.369
Totaal	1.116.854	635.519	481.335
<u>Ontvangen subsidies</u>			
WOO	-750.000	-187.500	-562.500
SDG	0	-289.935	289.935
DSIH	-316.298	-316.298	0
Totaal	-1.066.298	-793.733	-272.565
De tabel hiernaast geeft per project weer: de beschikbare subsidie, de besteding en het bedrag dat doorschuift naar 2024.			
Project	Beschikbaar	Besteed	Door naar 2024
WOO	217.168	183.049	34.119
SDG	310.823	230.541	80.282
DSIH	316.298	221.929	94.369
Totaal	844.289	635.519	208.770

Ad 1. Interbestuurlijke programma WOO (WOO)

Voor de proceskosten voor de coördinatie van de invoering van de WOO bij de provincies is in 2022 een subsidie verstrekt aan het IPO (€ 937.500, bestemd voor 2022 t/m 2026). Bevoorschotting vindt plaats in vijf gelijke termijnen van € 187.500 in de jaren 2022 t/m 2026.

- Van het in 2022 ontvangen bedrag van € 187.500 is € 157.832 besteed. Het restant van € 29.668 is doorgeschoven naar 2023 (opgenomen in kolom 'Begroting 2023 na wijziging'). Bij de Najaarsnota 2023 is de raming van zowel de gesubsidieerde lasten als de ontvangen subsidies verhoogd met € 750.000, zijnde de resterende vier jaartermijnen (4 x € 187.500 = € 750.000). Achterafgezien had de raming bij de Najaarsnota 2023 met € 187.500 (1 jaartermijn) verhoogd moeten worden. Dan was het nu opgenomen verschil tussen zowel de lasten als de baten (€ 596.619) aanzienlijk lager geweest.
- Van de uit 2022 doorgeschoven restantsubsidie (€ 29.668) en de in 2023 ontvangen subsidie (€ 187.500 = totaal € 217.168 zie onderste deel in de tabel) is € 183.049 besteed. Het restant van

€ 34.119 schuift door naar 2024 en dient beschikbaar te blijven t.b.v. de eindafrekening van de subsidie in 2026.

Ad 2. Single Digital Gateway (SDG)

Voor de implementatie van Single Digital Gateway ontvangen we subsidies van het ministerie van BZK

- In 2022 is een voorschot ontvangen van € 330.234 van een subsidie vanuit BZK voor projectactiviteiten t.b.v. de SDG in 2022, waarvan € 309.345 is besteed. Het verschil van € 20.888 is doorgeschoven naar 2023 (opgenomen in kolom 'Begroting 2023 na wijziging'). Hiervan is in 2023 € 5.445 besteed. In 2023 is een voorschot ontvangen van € 289.935 van een subsidie vanuit BZK voor projectactiviteiten t.b.v. de SDG in 2023, waarvan € 225.096 is besteed. De totale besteding van beide projecten bedraagt dan in 2023 € 230.541.
- In totaliteit was in 2023 beschikbaar € 310.823 (€ 20.888 uit 2022 en € 289.935 uit 2023). Hiervan is € 230.541 besteed. Het verschil van € 80.382 schuift door naar 2024 in afwachting van vaststelling van de definitieve subsidie.

Ad 3. Dutch Societal Innovation Hub (DSIH)

Voor de Dutch Societal Innovation Hub ontvangen we subsidies van het ministerie van BZK. In 2023 is een subsidie ontvangen van € 316.298, waarvan € 221.929 is besteed. Het verschil van € 94.369 schuift door naar 2024.

9.2. Activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Inrichting benodigde datavoorzieningen voor de grote transitie in de fysieke leefomgeving ("Rol in de Ruimte"): Wonen (interbestuurlijke woonmonitor), Energietransitie (kernset indicatoren energietransitie) en Stikstof (stikstofanalyses etc. m.b.v. AERIUS).		
2. Beheer van koppelvlaak tussen nationale portalen Ondernemersplein en Rijksoverheid.nl en de Producten- en Dienstencatalogi van afzonderlijke provincies.		
3. Beheer van Provinciale Producten Catalogus (PPC).		
4. Gezamenlijke aanbestedingen van ICT-(raam)contracten namens de twaalf provincies, IPO en IPO-BIJ12 van grote aanbestedingstrajecten met een duidelijke business case, vanuit een nieuw in te richten centrale inkoop- en contractmanagementfunctie bij IPO-BIJ12 (mits IPO-bestuur hiertoe besluit).		
5. Contractmanagement en -beheer voor gezamenlijk aanbestede ICT-(raam)contracten.		
6. Opstart informatieknooppunt Cyber Security provincies: de aansluiting van de gezamenlijke provincies op het Landelijk Dekkend Stelsel, waarmee provincies directe toegang krijgen tot dreigingsinformatie over cybercrime vanuit het Nationaal Cyber Security Centre bij het ministerie van JenV.		
7. Beheer van een platform voor trainingsmateriaal op het gebied van digitale vaardigheden voor de gezamenlijke provincies.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalijn lasten	160.665	650.000	525.000	412.566	112.434
Gesubsidieerde lasten	309.345	0	227.153	262.694	-35.541
Ontvangen subsidies	-330.234	0	-89.909	-149.900	59.991
Programmabaten	0	-450.000	0	0	0
Directe personeelslasten	276.607	395.663	395.663	346.129	49.534
Overige apparaatslasten	146.646	186.084	186.084	182.761	3.323
Totaal	563.030	781.747	1.243.991	1.054.250	189.741

Toelichting

Programmalijn lasten

Het overschot binnen de lasten wordt veroorzaakt door lagere lasten dan verwacht voor de uitvoering van activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12.

Gesubsidieerde lasten en ontvangen subsidies

Een aantal deels meerjarige projecten worden gesubsidieerd door BZK. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

1. Landelijk Dekkend Stelsel (LDS)
2. ISO 27001

In de tabel hiernaast is per project een specificatie opgenomen van de geraamde gesubsidieerde last en de geraamde te ontvangen subsidie.

	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
<u>Gesubsidieerde lasten</u>			
LDS	137.253	172.794	-35.541
ISO 27001	89.900	89.900	0
Totaal	227.153	262.694	-35.541
<u>Ontvangen subsidies</u>			
LDS	0	-60.000	60.000
ISO 27001	-89.909	-89.900	-9
Totaal	-89.909	-149.900	59.991

De tabel hiernaast geeft per project weer: de beschikbare subsidie, de besteding en het bedrag dat doorschuift naar 2024.

Project	Beschikbaar	Besteed	Door naar 2024
LDS	197.253	172.794	24.459
ISO 27001	89.900	89.900	0
Totaal	287.153	262.694	24.459

Ad 1. Landelijk Dekkend Stelsel

Voor de proceskosten bij de oprichting van het interprovinciaal Informatieknooppunt Cyber Security, waarmee de gezamenlijke provincies en de vereniging IPO aansluiting krijgen op het landelijk dekkend stelsel voor cyber security, verstrekke het ministerie van BZK in 2022 een eenmalige subsidie van € 300.000.

- In 2022 is een bedrag ontvangen van € 240.000 waarvan in dat jaar € 102.747 is besteed. Het restant van € 137.253 is doorgeschoven naar 2023 (opgenomen in kolom 'Begroting 2023 na wijziging').
- In 2023 is de resterende subsidie van € 60.000 ontvangen. Van de totaal in 2023 beschikbare subsidie (€ 137.253 uit 2022 + € 60.000 uit 2023 = € 197.253) is € 172.794 besteed. Het verschil van € 24.459 schuift door naar 2024.

Ad 2. ISO 27001

Voor het project ISO 27001 (ISO-standaard voor informatiebeveiliging) is in 2023 van BZK een subsidie ontvangen van € 89.900. Deze subsidie is in 2023 volledig besteed.

9.3. Belangenbehartiging digitalisering

Output 2023	Inhoud	Geld
Digitalisering is een onmisbare randvoorwaarde voor de maatschappelijke opgaven van de gezamenlijke provincies. De belangenbehartigingsagenda op het gebied van digitalisering is in 2022 geïdentificeerd in een onderzoek waarbij alle kernopgaven binnen IPO zijn geraadpleegd. De belangenbehartigingsagenda op het gebied van digitalisering kent vanaf 2023 drie pijlers: digitalisering voor de regionale economie, digitalisering voor “Rol in de Ruimte” en “Eén digitale overheid”. De Europese strategie Europas Digital Decade, de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, de Interbestuurlijke Datastrategie en de Werkagenda Digitalisering van het kabinet Rutte-IV hebben consequenties en brengen verplichtingen met zich mee voor provincies. Vanuit de genoemde pijlers behartigt het Interprovinciaal Overleg de belangen van de gezamenlijke provincies in deze interbestuurlijke samenwerkingsverbanden.		

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalijn lasten	423.665	150.000	150.000	480.054	-330.054
Gesubsidieerde lasten	260.580	0	0	0	0
Ontvangen subsidies	-427.500	0	0	0	0
Programmabaten	0	0	0	-170.000	170.000
Directe personeelslasten	216.475	450.237	450.237	393.871	56.366
Overige apparaatslasten	114.767	211.751	211.751	207.970	3.781
Totaal	587.987	811.988	811.988	911.894	-99.906

Toelichting

Programmalijn lasten en baten

De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de kosten voor begeleiding en publicatie van de Europese aanbestedingen Provinciale Telefonie 2023 (IPO-bestuur 12-01-2023). Van de gemaakte kosten ad € 253.715 wordt in 2023 € 170.000 gedekt door bijdragen van deelnemende partijen. In 2024 wordt het verschil tussen kosten en opbrengsten (€ 83.715) in rekening gebracht bij de deelnemende provincies.

Per saldo is over 2023 binnen deze beleidsopgave sprake van een overschrijding van € 160.000 (€ 330.000 - € 170.000). Op programmaniveau kan deze overschrijding worden gedekt door overschotten binnen de programmalijnlasten bij de beleidsopgaven 9.1 en 9.2.

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
9.1 Afhechting programma IDA	749.145	1.221.407	1.271.963	907.412	364.551
9.2 Activiteiten profiel BIJ12	563.030	781.747	1.243.991	1.054.250	189.741
9.3 Belangenbeh. digitalisering	587.987	811.988	811.988	911.894	-99.906
9.4 Vervallen vanaf 2023	498.501	0	0	0	0
9.5 Vervallen vanaf 2023	195.064	0	0	0	0
Totaal lasten programma 9	2.593.726	2.815.142	3.327.942	2.873.556	454.386

10. Overig

10.1. Werkbudget budget voor nieuw beleid

Output 2023	Inhoud	Geld
- Sinds de Begroting 2021 zijn de werkbudgetten binnen de afzonderlijke programma's gecentraliseerd en gehalveerd. - Vanaf de Begroting 2023 nemen we in de begroting een vierjarig perspectief op voor alle beleidsopgaven, dat qua hoogte aansluit op de Kaderbrief 2023 (excl. autonome ontwikkelingen). Voor 2024 en verder gaan de bestuurlijke adviescommissies voor alle beleidsopgaven het gesprek aan te gaan over de afweegbaarheid en horizonbepaling, vanuit de focus in de samenwerking. De ruimte in de meerjarenraming 2024-2026 tussen de Kaderbrief 2023 en de Begroting 2024 is als stelpost 'Ruimte voor nieuw beleid' opgenomen binnen deze beleidsopgave.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	159.877	224.991	186.991	109.903	77.088
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	159.877	224.991	186.991	109.903	77.088

Toelichting

Van het werkbudget is ultimo 2023 € 77.000 niet besteed. Dit saldo is onderdeel van de restitutie aan de provincies.

10.2. Stelpost L&P-compensatie

Output 2023	Inhoud	Geld
Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kernegevenstabel raming maart 2022 (CEP 2022). Op basis hiervan hadden we in de Kaderbrief 2023 de personele budgetten met 3,6% geïndexeerd. Bij het doorrekenen van de nieuwe CAO is gebleken dat deze indexatie onvoldoende hoog is geweest. Per saldo was sprake van een tekort van € 582.000 in 2023. De materiële budgetten zijn incidenteel in 2023 niet verhoogd, met uitzondering van de bedrijfsvoeringsbudgetten. Daar passen we een indexatie van 2,3% toe.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0

De indexatie over 2023 en de gevolgen van de nieuwe CAO is verwerkt bij de diverse programma's.

10.3. Compensatie Zeeland

Output 2023	Inhoud	Geld
- Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 miljoen ter aanvulling op de uitkering uit het Provinciefonds. - In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. - De weeffout heeft betrekking op het peiljaar (2008) dat gehanteerd is voor de bepaling van het veronderstelde rendement op dividend. Dividendinkomsten zijn onderdeel van de Overige Eigen Middelen die ingehouden worden op de provinciefondsuitkering. Sinds 2016 zijn de dividendinkomsten voor Zeeland nihil. - De financiële afhandeling verloopt vanwege het administratieve karakter via de IPO-kassiersfunctie.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Programmalasten	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
10.1 Werkbudget	159.877	224.991	186.991	109.903	77.088
10.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0	0
10.3 Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Totaal lasten programma 9	6.859.877	6.924.991	6.886.991	6.809.903	77.088

Bijlage 1. Verantwoordingssystematiek

1. De IPO-rekening is opgebouwd uit 7 programma's die aansluiten op de kerntaken uit IPO-Kompas 2020.
 - a. Ieder programma kent één of meer beleidsopgaven.
 - b. Iedere beleidsopgave kent één of meer resultaatgebieden.
 - c. De resultaatgebieden bestaan uit: Belangenbehartiging, Kennisdeling-Innovatie, Netwerken en Uitvoeren
 - i. Belangenbehartiging bestaat uit vijf activiteiten (kan heen en weer switchen): Signalering, (Strategische) Advisering, Standpuntbepaling, Lobby en Programmering. De inzet wordt getypeerd maar er vindt geen kostenverfijning plaats.
 - ii. Kennisdeling-Innovatie betreft activiteiten gericht op gezamenlijke kennis en innovaties. Bijvoorbeeld de financiering van onderzoek(sinstituten).
 - iii. Netwerken bestaat uit interne (bac's, aac's, jaarconferenties etc) netwerkactiviteiten en externe netwerkactiviteiten. Hiervan vindt geen kostenverfijning plaats.
 - iv. Uitvoeren blijft in IPO rekening leeg omdat dit bij het onderdeel IPO-BIJ12 is ondergebracht.
2. Er worden drie bijzondere programma's gehanteerd, te weten Werkgeverszaken, Digitalisering en Overig.
 - a. Een programma 'Overig' is nodig voor het verantwoorden van werkbudget en het verantwoorden van kassiersfuncties waarbij het IPO enkel als doorgeefluik fungeert.
3. Bedragen in de rekening worden weergegeven in euro's.

Programmalasten

1. De programmalasten worden binnen de programma's toegerekend naar de resultaatgebieden binnen de beleidsopgaven.
2. Werkbudgetten (zoals onderzoeken) zijn gecentraliseerd ondergebracht binnen het programma 'Overig'.
3. Inhuur is onderdeel van de personele lasten.

Verdeling personele lasten

1. Gekozen is voor een zo eenvoudig mogelijke, transparante methodiek.
2. De personele lasten bestaan uit:
 - a. Directe personeelslasten
 - i. Salarislasten incl. sociale lasten
 - ii. Inhuurlasten incl. BTW
 - iii. Detacheringslasten incl. BTW
 - b. Overige personeelslasten
 - i. Overige personeelskosten, zoals opleiding
3. De directe personele lasten worden verdeeld over de programma's, beleidsopgaven en resultaatgebieden. Dit geldt ook voor de activiteiten die vanuit de kassiersfunctie worden gefinancierd.
4. De verdeling van de directe personele lasten is gebaseerd op de in de begroting geraamde formatie en formatietoerekening (voorcalculatie is nacalculatie) en de werkelijke personeelslasten.
5. Bij de verdeling van de directe personele lasten maken we onderscheid in:
 - a. Toerekenbare formatie aan de beleidsopgaven (gespecificeerd naar de resultaatgebieden).
 - b. Overhead, die onderverdeeld is in:

- i. Ondersteuning: Te verdelen naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.
Ondersteuning bestaat uit: Bestuursbureau, Communicatie, Public affairs, financiën, HR en Outsourcing
 - ii. Managementteam. Het MT wordt verdeeld over alle programma's.
 - iii. Van Werk Naar Werk
- 6. De overige personele lasten worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Verdeling huisvestingslasten c.a.

De kosten voor huisvesting c.a. worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Inkomsten

De inkomsten bestaan uit bijdragen vanuit de provincies en derden (zoals ministeries). Bij de vaststelling van de jaarrekening worden overschotten in principe teruggestort naar de provincies.

Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave

De onderstaande tabel geeft een totaalbeeld weer van de (netto) lasten bij de beleidsopgaven.

Programma	Beleidsopgave	Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
1. ROWW	1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	211.627	180.542	180.542	164.138	16.404
	1.2 Water	1.428.424	1.229.353	1.267.353	1.241.454	25.900
	1.3 Wonen	453.251	441.325	441.325	401.227	40.098
	1.4 Implementatie Omgevingswet/Interprovinciale coördinatie DSO	705.398	302.602	1.764.352	1.224.386	539.966
	1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.681.334	1.750.000	1.750.000	1.727.709	22.291
	1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium	0	232.400	132.400	131.083	1.317
	Totaal programma 1	4.480.034	4.136.223	5.535.973	4.889.998	645.976
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.1 Gezondheid	220.634	152.458	152.458	113.606	38.852
	2.2 Circulaire Economie	220.701	56.169	56.169	51.065	5.103
	2.3 Klimaat en Energie	144.858	152.458	152.458	138.606	13.852
	2.4 Omgevingsveiligheid	152.739	110.331	110.331	100.307	10.025
	2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet	365.869	574.520	474.520	410.062	64.459
	2.6 Abonnementen/VTH-kennisdeling internationaal	23.366	21.037	21.037	0	21.037
	2.7 Coördinatie uitvoering Klimaatakkoord/Beleidsprogramma	322.041	351.054	351.054	319.158	31.896
	2.8 6000 mw op land (vervallen vanaf 2023)	141.624	0	0	0	0
	2.9 Regionale Energie Strategie 2.0	257.633	542.066	542.066	490.573	51.493
	2.10 Route 35 (vervallen vanaf 2023)	92.012	0	0	0	0
	2.11 Industrie en bedrijventerreinen	92.012	266.801	266.801	242.560	24.241
	2.12 Warmtetransitie	184.023	451.355	451.355	410.346	41.010
	2.13 Energie-infrastructuur	147.219	160.482	160.482	145.901	14.581
	Totaal programma 2	2.364.730	2.838.732	2.738.732	2.422.182	316.550
3. Vitaal Platteland	3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	545.685	160.482	160.482	145.901	14.581
	3.2 Duurzame Landbouw	55.207	310.934	310.934	282.683	28.251
	3.3 Klimaatakkoord Landbouw Landgebruik	36.805	40.120	40.120	36.475	3.645
	3.4 Programma Natuur	398.061	371.550	371.550	309.652	61.898
	3.5 Natuurwetgeving	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113
	3.6 Strategisch beleid Faunabeheer	92.012	100.301	100.301	91.188	9.113
	3.7 Natuurbeleid	81.358	290.758	290.758	272.950	17.808
	3.8 EU-Biodiversiteit	210.111	226.691	226.691	202.213	24.478
	3.9 Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)	6.209.610	2.109.108	2.034.108	1.849.291	184.817
	Totaal programma 3	7.720.860	3.710.246	3.635.246	3.281.541	353.705
4. Mobiliteit	4.1 Duurzame Mobiliteit	676.902	732.826	732.826	671.065	61.761
	4.2 Openbaar vervoer	257.633	280.843	280.843	255.326	25.517
	4.3 Verkeersveiligheid	287.076	218.657	218.657	198.790	19.867
	4.4 Fiets	300.415	199.448	199.448	181.188	18.260
	4.5 KpVV	1.767.329	1.820.060	1.820.060	1.817.712	2.349
	4.6 Goederenvervoer & Logistiek	101.213	110.331	110.331	100.307	10.025
	Totaal programma 4	3.390.569	3.362.166	3.362.166	3.224.387	137.778
5. Regionale Economie	5.1 Agenda Samenhangend Investeren	128.816	340.723	340.723	279.291	61.432
	5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital	128.816	120.361	120.361	109.426	10.936
	5.3 Circulaire Economie	147.751	196.761	196.761	198.087	-1.325
	5.4 Europees regionaal beleid	55.207	60.181	60.181	54.713	5.468
	5.5 Digitalisering Regionale Economie	218.988	128.715	128.715	124.464	4.251
	5.6 Vrijtijdsconomie (vervallen vanaf 2023)	110.414	0	0	0	0
	5.7 Ruimtelijke economie en Klimaat en Energie	129.017	120.361	240.361	244.870	-4.508
	Totaal programma 5	919.010	967.103	1.087.103	1.010.849	76.254
6. Cultuur	6.1 Toekomstperspectief	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291
	6.2 Behoud erfgoed	64.408	70.211	70.211	63.832	6.379
	6.3 Cultuureducatie	18.402	20.060	20.060	18.238	1.823
	6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	27.603	30.090	30.090	27.356	2.734
	Totaal programma 6	184.023	200.602	200.602	182.376	18.227
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten	515.265	582.251	582.251	510.652	71.598
	7.2 Provinciale rol in de ruimte	796.088	1.094.862	1.034.862	945.404	89.458
	7.3 Strategische kennisfunctie (vervallen vanaf 2023)	199.732	0	0	0	0
	7.4 Overheidsfinanciën	507.099	484.322	484.322	478.541	5.782
	7.5 Vitale vereniging	328.483	445.463	375.463	307.178	68.285
	7.6 Europa	852.513	901.021	901.021	871.098	29.924
	Totaal programma 7	3.199.181	3.507.919	3.377.919	3.112.873	265.046
8. Werkgeverszaken	8.1 CAO	546.121	562.641	522.641	427.950	94.691
	8.2 Integriteit en rechtspositie bestuurders	73.609	80.241	80.241	72.950	7.291
	8.3 Samenwerking	318.234	323.503	323.503	279.492	44.011
	Totaal programma 8	937.965	966.385	926.385	780.393	145.992
9. Digitalisering	9.1 Afhechting programma IDA	749.145	1.221.407	1.271.963	907.412	364.551
	9.2 Activiteiten profiel BU12	563.030	781.747	1.243.991	1.054.250	189.741
	9.3 Belangenbehartiging digitalisering	587.987	811.988	811.988	911.894	-99.906
	9.4 Vervallen vanaf 2023	498.501	0	0	0	0
	9.5 Vervallen vanaf 2023	195.064	0	0	0	0
	Totaal programma 9	2.593.726	2.815.142	3.327.942	2.873.556	454.386
10. Overig	10.1 Werkbudget	159.877	224.991	186.991	109.903	77.088
	10.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0	0
	10.3 Compensatie Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
	Totaal programma 10	6.859.877	6.924.991	6.886.991	6.809.903	77.088
Totaal generaal		32.649.974	29.429.509	31.079.059	28.588.058	2.491.001

Bijlage 3. Bijdrage per provincie

In de tabel hieronder is de bijdrage per provincie op rekeningbasis weergegeven.

		1. ROWW	2. Milieu, Energie en Klimaat	3. Vitaal Platteland	4. Mobili- teit	5. Regionale Economie	6. Cultuur	7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	8. Werk- gevers- zaken	9. IDA	10.1 Werk- budget	10.4 Compen- satie Zeeland	Totaal 10. Overig	Totaal
Te verdelen bedrag ->		4.889.998	2.422.182	3.281.541	3.224.387	1.010.849	182.376	3.112.873	780.393	2.873.556	109.903	6.700.000	6.809.904	28.588.058
Provincie	Proc. aandeel													
Groningen	7,7%	376.850	186.667	252.894	248.489	77.902	14.055	239.895	60.141	221.452	8.470	279.105	287.575	1.965.919
Fryslân	8,1%	396.159	196.231	265.851	261.221	81.893	14.775	252.187	63.223	232.799	8.904	501.117	510.020	2.274.359
Drenthe	7,2%	354.084	175.390	237.616	233.477	73.195	13.206	225.403	56.508	208.074	7.958	106.665	114.623	1.691.575
Overijssel	8,2%	399.557	197.914	268.132	263.462	82.596	14.902	254.350	63.765	234.796	8.980	912.089	921.069	2.700.543
Flevoland	6,6%	322.669	159.829	216.534	212.763	66.701	12.034	205.405	51.495	189.613	7.252	3.353	10.605	1.447.649
Gelderland	10,3%	501.431	248.376	336.497	330.636	103.655	18.701	319.201	80.023	294.661	11.270	1.809.409	1.820.679	4.053.860
Utrecht	9,0%	438.486	217.197	294.256	289.131	90.643	16.354	279.131	69.978	257.672	9.855	215.169	225.024	2.177.872
Noord-Holland	8,4%	412.475	204.313	276.800	271.979	85.266	15.384	262.573	65.827	242.386	9.270	578.803	588.073	2.425.075
Zuid-Holland	9,9%	486.512	240.986	326.485	320.798	100.571	18.145	309.703	77.642	285.894	10.934	78.685	89.620	2.256.355
Zeeland	6,7%	327.510	162.227	219.783	215.955	67.702	12.215	208.486	52.267	192.458	7.361		7.361	1.465.965
Noord-Brabant	9,9%	482.719	239.107	323.939	318.297	99.787	18.003	307.289	77.037	283.665	10.849	1.461.316	1.472.165	3.622.010
Limburg	8,0%	391.544	193.945	262.755	258.178	80.939	14.603	249.249	62.486	230.087	8.800	754.289	763.089	2.506.876
Totaal	100,0%	4.889.998	2.422.182	3.281.541	3.224.387	1.010.849	182.376	3.112.873	780.393	2.873.556	109.903	6.700.000	6.809.904	28.588.058

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

9.4: Bij deze beleidsopgaven is een afwijkende verdeelsleutel van toepassing.

Bijlage 4. Afkortingenlijst

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	ambtelijke commissie stikstof
AI	artificial intelligence
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BIS	culturele basisinfrastructuur (vierjarig subsidieverlening aan culturele instellingen)
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen

EU	Europese Unie
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KED	Kenniscentrum Europa Decentraal
KIC	kennis- en innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LVN	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LV	landelijke voorziening
LVMB	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf
MRB	motorrijtuigenbelasting
MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie

NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationale Programma Landelijke Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
O&F	organisatie & formatie
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RFF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
Twa	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen